ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ
ಎಂ.ಫಿಲ್.ಪದವಿಯ ಸಂಪ್ರಬಂಧ

"ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ - ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ"

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಧನಂಜಯ. ಜಿ.ಕೆ.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ. ನಾ. ಗೀತಾಚಾರ್ಯ

ಎಂ.ವಿ.ಸೀ. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ಬೆಂಗಳೂರು

2007-08

ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ

ಎಂ.ಫಿಲ್.ಪದವಿಯ ಸಂಪ್ರಬಂಧ

"ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ - ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ"

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಧನಂಜಯ. ಜಿ.ಕೆ.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ನಾ. ಗೀತಾಚಾರ್ಯ

ಎಂ.ವಿ.ಸೀ. ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಬೆಂಗಳೂರು

2007-08

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂ.ವಿ.ಸೀ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ೨೦೦೭-೨೦೦೮ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ **"ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ – ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ"** ಎಂಬ ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಡಾ.ನಾ.ಗೀತಾಚಾರ್ಯ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈವರೆಗೂ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ: 10/11/2008 — ಧನಂಜಯ.ಜಿ.ಕೆ

ಸ್ಥಳ : ಬೆಂಗಳೂರು — (ಧನಂಜಯ.ಜಿ.ಕೆ)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ

ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂ.ವಿ.ಸೀ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ೨೦೦೭-೨೦೦೮ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಂ.ಫಿಲ್ ಪದವಿಗಾಗಿ **"ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ - ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ"** ಎಂಬ ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಧನಂಜಯ.ಜಿ.ಕೆ ಅವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸ್ವಂತ ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ: ೧೦/೧೧/೨೦೦೮
ಸ್ಥಳ : ಬೆಂಗಳೂರು

(ಡಾ.ನಾ.ಗೀತಾಚಾರ್ಯ)

ಕವಿ

ಲಿಪಿಕಾರ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ಒಂದು

ಪೀಠಿಕೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ಪೀಠಿಕೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

೧. ಅ: ಪೀಠಿಕೆ

ಯಾವುದೇ ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎರಡು ಧಾರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಧಾರೆ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಧಾರೆ. ಜನಪದವು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಜನರ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಡಿ ಬೆಳೆದಂತಹವು. ಜನಪದ ಅಥವಾ ತೋಂಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಬದುಕಿನ ಮೂಲ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ತೋಡಿದಂತಹವು. ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯವು ರಾಜ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ರಾರಾಜಿಸಿದರೆ ಜನಪದವು ಜನರ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸಿತು. ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಜನ್ನ ಪೊನ್ನರಂತಹ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಕುಲತಿಲಕರು ಸಕಲ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯದ ಮಾಮರದೊಳಗೆ ಹಾಡಿದಂತಹ ಕೋಗಿಲೆಗಳು. ಆದರೆ ಜನಪದರು ರಾಜಾಶ್ರಯ ಪಡೆಯದಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಸಮೃದ್ಧ ಬದುಕಿನ ಸುಖ ಪಡೆದವರು. 'ಕಾಣೋದೆಲ್ಲಾ ಪದ, ಅನ್ನಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಹಾಡು' ಅನ್ನುವಂತೆ ಬೆಳೆದವರು. ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಕ್ತಾರರಾದ ಜನಪದರೇ ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಖ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಅಗಣಿತ ಹಾಡು, ಕತೆ, ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ಲಾವಣಿ, ಕುಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತುಸು ಕಡಿಮೆಯೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ದಿನಗಳೆದಂತೆ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆಯೇ ಜನಪದವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜನಪದವು ಬೇರು ಎಂಬುದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಅರಿವಾಗಿ ದಾಖಲುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ, ದಾಖಲುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ತುಸು ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬಂತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯವು ತನ್ನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ನೆರವು ಅಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಮುದ್ರಣದ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಕೃತಿಯೊಂದು ಜನರ ತಲುಪದೇ ಜನಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯಲಾಗದು. ಹೀಗೆ ಜನಪದವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಆಗಲಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಬರಹ ಕಂಡುಬರುವುದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ. ಶಿಷ್ಟ ಕವಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಓಲೆಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡತಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವುಗಳೇ ಕವಿಯ ಮೂಲ ಕೈಬರಹದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು. ಆದರೆ ಕೃತಿಯೊಂದು ಜನಮಾನಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಲುಪಬೇಕು?

ಈ ಕೃತಿಯು ಸಮಾಜವನ್ನು ತಲುಪಲು ದೀಪದಿಂದ ದೀಪ ಹಚ್ಚುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ಲಿಪಿಕಾರರು ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು. ಲಿಪಿಕಾರರು ಎಂದರೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಕಂಟ/ಕುಂಚ ಮೊದಲಾದ ಲೇಖನಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೊರೆಯುವವರು/ಬರೆಯುವವರು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಎಂವರೆ ಮೂಲ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿ. ಅದು ಹಾಗೇ ಮುಂದಿನ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹವು. ಒಂದು ಕೃತಿ ಪ್ರತಿಗಳು ಟಿಸಿಲೊಡೆಯುತ್ತಾ, ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳಾಗಿ ಜನಮಾನಸ ತಲುಪಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಲು, ತಲೆತಲಾಂತರಕ್ಕೆ ಉಳಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ಅಧಿಕ ಶ್ರಮ, ಒಂದಷ್ಟು ವಿದ್ವತ್ತು, ತುಸು ಕವಿತ್ವಾಶಕ್ತಿ, ಭಾಷಾಪ್ರಜ್ಞೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವು ಇವು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಕಾರರಿಗೆ ಇಡೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಾಲದ ಕವಿಚೇತನಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕವಿಯ ಕೈ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಕೈಯಾದರೆ ಲಿಪಿಕಾರರ ಕೈ ಕೂಡಾ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಕೈ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ, ಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಸಮಾನರಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ ಆದರೂ ಸಹಾ ಕೃತಿಯ ಗೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಮಹತ್ವದವುಗಳೇ ಆದರೂ, ಲಿಪಿಕಾರರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸುಗಂಧ ನಾಡಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಡಲು ಕಾರಣರಾದರೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಾದರೂ ಸಹಾ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಹಾಗೂ ಲಿಪಿಕಾರರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕೈಬರಹವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಈವರೆಗೆ ಅಂತಹ ಕೈಬರಹದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ 'ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ನೂತನ ಶಿಸ್ತು ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನ ಆಲೋಚನೆ ನನ್ನ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲದ್ರವ್ಯ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಜಾನಪದೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈಗ ತಾನೇ ಆರಂಭ ದೊರಕಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ನನ್ನ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ವಸ್ತು.

೧. ಆ: ಉದ್ದೇಶ

ಕವಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿ, ಗಹನತೆ, ಸ್ವಭಾವ, ಆಲೋಚನಾ ಲಹರಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲೇ, ಅದರ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ತತ್ವ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ಒಂದು ಕೃತಿಯು ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪಲು ಲಿಪಿಕಾರ ಪ್ರಮುಖ ವಾಹಕ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ? ಹಾಗೆಂದಮೇಲೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ತತ್ವ ಅರಿಯುವ ಬಗೆಯೆಂತು? ಅವನದು ಕವಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೇ ಅಥವಾ ಸಂವಾದಿ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೇ? ಕವಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೂ ಕೃತಿಯ ಮನಸ್ತತ್ವಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿರಬಹುದಾದರೆ ಕೃತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರದೇ ಇರುತ್ತದೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೆ ಕೃತಿಯೊಂದು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಯ ಹುಟ್ಟು ಪಡೆವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಬರೆವ ಬರಹಗಾರನ(ಲಿಪಿಕಾರನ) ಮನಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅರ್ಥವಾದಂತಲ್ಲವೇ? ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಪ್ರತಿಕಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಮನಸ್ತತ್ವಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಮನಸ್ತತ್ವಗಳು ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆಂದೂ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಲೇ ಮೂಲ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗೆ ಹಲವು ರೂಪ ನೀಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಕವಿಗೂ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗೂ ಪೂರಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕವಿಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕವಿಯ ಅಥವಾ ಲಿಪಿಕಾರನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿಗೂ ಅಂದರೆ ಕೈಬರಹದ ಲಿಪಿ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೂ ಕವಿಯ/ಲಿಪಿಕಾರನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶದತ್ತ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆಯು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪಾಠಾಂತರಕ್ಕೆ ಕೈತಪ್ಪು, ಕಣ್ತಪ್ಪುಗಳು ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ, ಪ್ರಕ್ಷೇಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರತಿಗೂ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ತತ್ವವೇ ಆ ಪ್ರತಿಗೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳಿಗೂ ಇರಬಹುದಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳು ಲಭ್ಯವೆಂದರೆ ಹತ್ತು ಮನಸ್ತತ್ವಗಳು ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ ಎಂದರ್ಥ ಅಥವಾ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಪೊನ್ನನ ಶಾಂತಿಪುರಾಣದ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಬರೆಸಿದಳೆಂದರೆ ಆ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಾವಿರ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳು ಆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಾವಿರ ಬಗೆಯ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳು ಬರವಣಿಗೆ ಶೈಲಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಸಿಗಬೇಕು. ಆ ಎಲ್ಲ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ. ಅಂದರೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವ ಅರಿಯುವ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಿವಿಧ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ **"ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ"** ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಎಂದರೆ ಕೈಬರಹವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಯನ. ಇಂದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಪುಟದ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ಶೈಲಿ,

ಸ್ವಭಾವ, ಆಲೋಚನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬರಹ ಮೂಡುವ ಹೊತ್ತಿಗಿನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಈ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ.

ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರ "ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ" ಬಳಸಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕೈ ಬರಹಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದು ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಕೈತಪ್ಪು, ಕಣ್‌ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ತತ್ವ, ಸ್ವಭಾವ, ಬರೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗಿನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅದರಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಇರಬಹುದಾದ ಕಾರಣ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದು ನೂತನಶಿಸ್ತಾದ **'ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ'**ದ ಫಲಶೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಅದರ ತೀರಾ ವಿರುದ್ಧ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಲಿಪಿಕಾರನದ್ದು ಆಗಿರಬಹುದು. ಪೂಜ್ಯನೀಯ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಕೂಡಾ ಭಾವರಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆ ಲಿಪಿಕಾರನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು ಸ್ಖಲನಗೊಂಡಿರಲೂಬಹುದು, ಪಾಠಾಂತರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಲೂಬಹುದು. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಕೈತಪ್ಪುಗಳು ಕಣ್ತಪ್ಪುಗಳು ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆಗಿರಬಹುದಾದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆ, ಉಡಾಫೆ, ಕೋಪ, ತಾಪದ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೂಡಾ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಕೈಬರಹವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ, ಆ ಮೂಲಕ ಲಿಪಿಕಾರನ ಕೈಬರಹದ ಮೂಲಕ ಅವನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅರಿಯಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಾ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆಯ ಅಧಿಕೃತತೆಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲ ತುಂಬುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ

ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನ ಆರಂಭಿಕ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಇಡಲು ಬಯಸುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುಂದುವರೆದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಂದು ಮುಖ ಇದಾಗಿದೆ.[೨]

೧. ೩: ಸ್ವರೂಪ

ತಾಳೆಗರಿ, ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವುಗಳ ಅಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪ, ಗಾತ್ರ, ಅಕ್ಷರದ ಕೋನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳು ಹಲವು ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದೆಯೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದೇ ಕೃತಿಯ ಒಳಗೆ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುವುದು. ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾಲದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರದಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಕುರಿತು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು, ಅಂದರೆ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕೃತಿಯೊಂದರ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಕೃತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಕುಂದಿ ಹೋಗಿರಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶ ಇರಬಹುದಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ಅತಿಯಾದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿರಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ತುಸು ಅಹಂಭಾವದಿಂದ ತುಂಬಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಣ್ಣಕ್ಷರ, ದೊಡ್ಡಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಒತ್ತಡ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಂಕು ಡೊಂಕು ಅಥವಾ ವಕ್ರಾಕ್ಷರ, ವಾಕ್ಯ ವಿಭಾಜನಾ ಶೈಲಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗುವುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ತಾಳ್ಮೆ, ಕೋಪ, ಉದಾರಬುದ್ಧಿ, ಉದಾಸೀನತೆ, ಆಲಸ್ಯ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಭಾವಜಗತ್ತನ್ನು

ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:-

ಅಧ್ಯಾಯ ೧ರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ, ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೨**ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಾರರು ಅಥವಾ ಲಿಪಿಕಾರರು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅದ್ಯಯನ:- ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಬಗೆಗಳು - ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಾರರು ಮತ್ತು ಲಿಪಿಕಾರರ ಬಗೆಗಳು ಅಂದರೆ – ಅವರ ಆದರ್ಶ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೩**ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಚರಿತ್ರೆ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಫ಼ಾಲಜಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಓದು ಅದರ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೪**ರಲ್ಲಿ ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳ ಗಾತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೫** ರಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಒತ್ತಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ, ಒಪ್ಪ-ಓರಣ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಕೈಬರಹ ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಂಕುಡೊಂಕು, ವಾಲುವಿಕೆ, ವಾಕ್ಯಗಳ ಏರುಪೇರು, ಅಕ್ಷರಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೬**ರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಸಮ್ಮಿಲನ - ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆ - ಹೊಸ ತಂತಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೭**ರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಗ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪಲಿತಾಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಅಧ್ಯಾಯ ೮**ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಸೂಚಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ

೧.ಈ: ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಛಾಯಾಪ್ರತಿಗಳ(ಫೋಟೋಗಳ) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಬರಹದ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಗದದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದುದರಿಂದ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಕಲ್ಲಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು, ಕಡತಗಳನ್ನು ಸಹಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಭ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ನಮೂದು, ಅಕ್ಷರ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಒಳನೋಟಗಳ ಅವಕಾಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರಬಂಧವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಎಂಬ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಣ್ಣಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತೀರಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಪ್ರಥಮ ಹೆಜ್ಜೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಜಪಾನಿ ಗಾದೆಯೊಂದು ಹೇಳುವಂತೆ 'ಸಾವಿರ ಮೈಲುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯಾಣವು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುವುದು ಸತ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೇಗೋ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಮಿತಿ ಕೂಡಾ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಗೂ ಮೊದಲ ಪ್ರಯೋಗದ ಕೈಯಾಗಿದೆ.

ಸಮಯ ಮತ್ತು ಪುಟಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಬರಹ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾಣಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದನ್ನಷ್ಟೇ ದಾಖಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ಡಿ.ಎಲ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ 'ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ" ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲಿಪಿಕಾರನಿಗೂ ಅವನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಇರುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದು, ಲೋಪ, ಸಾದೃಶಾಕ್ಷರ ಲೋಪ, ದೂರಪುನರ್ಲೇಖನ, ದೃಷ್ಟಿದೋಷ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಆಗಿದೆ. ಆಯಾ ಲಿಪಿಕಾರರಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

೨. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಹುಮುಖ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದು ನನ್ನಲ್ಲಿನ ಈ ನೂತನದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ದಿಕ್ಕು ತೋರಿದ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ.ನಾ.ಗೀತಾಚಾರ್ಯ ಅವರ ಒತ್ತಾಸೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ನಾನವರಿಗೆ ಚಿರಋಣಿ.

ಅಧ್ಯಾಯ - ಎರಡು

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ಲಿಪಿಕಾರರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಧ್ಯಾಯ ೨

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ಲಿಪಿಕಾರರು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ

೨.ಅ: ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು

ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಂದ ಬರೆದ ಕೃತಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೃತಿಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ 'ಹಸ್ತಪ್ರತಿ' ಎನ್ನಬಹುದು.[೧] ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಯೂ ಸೇರಿ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳೇ. ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಿಂದಲೇ ಅದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಜನಮಾನಸ ತಲುಪದು. ಅದಕ್ಕೆ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳು ನಮಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಹಸ್ತಪತಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ **ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು** ಎಂದರೆ ಮೂಲ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಲಿಪಿಕಾರರು ಬರೆದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಕಲು ಪ್ರತಿ ಎಂದೇ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಯಾವುದೇ ನಾಡಿನ ಸುವರ್ಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಿರಿ. ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಪರಂಪರೆ, ಚರಿತ್ರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಪಸರಿಸುವ ವಾಯು ಸಮ ಶಕ್ತಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಕ್ಷರ ಎಂದರೆ ಶಾಶ್ವತ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಕ್ಷರ ಎಂದರೆ ಕ್ಷಯ ಎಂದಾದರೆ ಅಕ್ಷರ ಎಂದರೆ ಅಮರ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಹಾಗೆ ಅಕ್ಷರಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಡುವ ಗುಣ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಿತಿಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟವು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಕವಿಯ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಪ್ರತಿ(Autograph):– ಇದು ಕವಿಯ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸ್ವಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಕೃತಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು

ಆಧುನಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ **"ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ"** ಕೃತಿಯ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸ್ವ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಮುದ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದ್ದಣ್ಣನ 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ', ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಕೃತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. [೨]

೨. ಏಕೈಕ ಪ್ರತಿ (Codex unicus) : ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗದೆ ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದೇ ಪ್ರತಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕೈಕ ಪ್ರತಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೌಂಡರಸನ 'ನಳಚಂಪು', ನಾಗವರ್ಮನ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ' ಇಂತಹ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.[೩]

೩. ಮೂಲ ಮಾತೃಕೆ (Exemplar) : ಇದನ್ನು ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸಂಪಾದಕನು ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಗೆ 'ಮಾತೃಕೆ' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲೂ 'ಅಲಬ್ದ ಮಾತೃಕೆ, ಪ್ರಧಾನ ಮಾತೃಕೆ, ಉಪಪ್ರಧಾನ ಮಾತೃಕೆ, ಕಲ್ಪಿತ ಪ್ರಧಾನ ಮಾತೃಕೆ' ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. [೪]

೪. ಪರಂಪರಾಗತ ಪ್ರತಿ (Transmitted Texts): ಒಬ್ಬನೇ ಕವಿ ತನ್ನದೇ ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದರೆ, ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆತರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತ ಪ್ರತಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೃತಿ ಹಲವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳಾಗಿ ಒಡೆದಾಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವಂತಹವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ದ ಸಂತಾನ, ಅಶುದ್ಧ ಸಂತಾನವೆಂಬ ಬಗೆಗಳುಂಟು.[೫]

೫. ಮಿಶ್ರಪ್ರತಿ (Misch-codies; Conflated Texts): ಕವಿಯ ಸ್ವಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ನಕಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು

ಪ್ರತಿಯೂ ಈಚಿನ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತವಾಗುವ ಇತರ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಲಿಪಿಕಾರನು ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಗಳ ಪಾಠ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತಾರ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ಬರೆಯಲಾಗದೇ ಹೋದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರು ಲಿಖಿಸಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮಿಶ್ರಪ್ರತಿ ಎನ್ನಬಹುದು.[೬]

೬.ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರತಿ (Protected Text) : ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ವೇದಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬೇಕಿತ್ತು ಅಲ್ಲದೇ ಅನುಕರಿಸುವ ಕ್ರಮ, ಪಾಠ, ಪದಪಾಠ, ಜಟಾಪಾಠಗಳ ಪದ್ದತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಶುದ್ದತೆಗಾಗಿ ಪಾಠ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬಂದಿತು. ಇದು ಕಂಠಪಾಠ ಪದ್ದತಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಪಾಠ ಕೆಡದಂತೆ ಉಳಿಸಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರತಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[೭]

ಇಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಕವಿಯ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಕೃತಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಾರರು ಅಥವಾ ಲಿಪಿಕಾರರು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಗಾದೆ 'Trust the tale but not the taler' ಅಥವಾ 'Believe the poem but not the poet' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಾವು ಕವಿಯ ಮೂಲಾಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕವಿಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾದರೆ ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವ ಅರಿಯಬಹುದು. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಲೇಖನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಅಥವಾ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಶಾಶ್ವತತೆಯನ್ನೇ ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಭಿತ್ತಿ ಲೇಖನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳದ್ದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಲೋಹದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಹೇತರ

ವಸ್ತುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇವೂ ಸಹ ಬರಹ ಸ್ವರೂಪದ ಭಿನ್ನತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬರಹಕ್ಕೆ ಬಳಸಿರುವ ಸಾಮಾಗ್ರಿಯ ಸ್ವರೂಪವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಸಿರುವ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರಹಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೧.ಕಬ್ಬಿಣ: ಈ ಲೋಹವು ಬೇಗನೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಾಸನ ಲಿಖಿತಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಲೋಹವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೆಹಲಿಯ ಬಳಿಯಿರುವ ಮೆಹರಾಲಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ೬ ಟನ್ ತೂಕವಿರುವ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬದ ಮೇಲೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಶಾಸನವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ ೪೧೫ರಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ದಾರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಸೀ ಲೇಖನವುಳ್ಳ ಅಕ್ಬರನ ಕಾಲದ ಒಂದು ಬರಹವಿದೆ. ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದರೂ ಈ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಗಳು ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ.[೮]

೨. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ: ಈ ಲೋಹಗಳ ತೆಳ್ಳನೆಯ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಂಜಾಬಿನ ಸಿರ್‌ಸುಖ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಗು ಎಂಬಲ್ಲಿರುವ ಬೌದ್ಧಸ್ತೂಪವೊಂದರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಲಿಪಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಟ್ಟಪ್ರೋಲು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಲಿಖಿತ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ರಾವಲ್ಪಿಂಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಣಿಕಿಯಾಲದ ಬೌದ್ಧಸ್ತೂಪವೊಂದರಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಯುಳ್ಳ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲು ದೊರಕಿದೆ.[೯]

೩. ಹಿತ್ತಾಳೆ : ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ವರ್ದಕ್ ಎಂಬೆಡೆಯಿರುವ **ಸ್ತೂಪ**ವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನ ಅವಶೇಷವನ್ನಿಟ್ಟ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಪಾತ್ರೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ ೬ನೆಯ ವರ್ಷದ ಶಾಸನವಿದೆ. ಅಲಹಾಬಾದಿನ ಕೋಶ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗಯೆಯ ಬಳಿ, ಪಂಬ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು, ಮುದ್ರೆಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದು ಬರಹವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ.[೧೦]

೪.ಕಂಚು : ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಕಂಚಿನ ಅಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಖರೋಷ್ಟೀ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕ್ ಲಿಪಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಪೆಷಾವರ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದು ಕಂಚಿನ

ತಲೆಯ ಸುತ್ತ ಲಿಪಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನದ ತಗಡುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡೂವರೆ ಅಡಿಗಳವರೆಗೂ ಉದ್ದವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. [೧೧]

೫.ತಾಮ್ರ :ಪಂಜಾಬಿನ ಭಾಗಲ್ಪುರ ಪ್ರದೇಶದ ಶ್ರೀ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ತಾಮ್ರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ೪೬ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದ್ದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಕ್ಕಲೇರಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕ್ರಿ.ಶ.೭೨೭ರ ಕಾಲದ ತಾಮ್ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ವಿಷಯವಿದೆ.[೧೨]

ಲೋಹೇತರ ವಸ್ತುಗಳು: ಲೇಖನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಲೋಹವಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಚರ್ಮ, ಕಲ್ಲು, ಎಲೆ ಮುಖ್ಯವಾದವು.

೧. ಮಣ್ಣು: ಒಣಗಿಸಿದ ಅಥವಾ ಸುಟ್ಟ ಮಣ್ಣಿನ ಚದರ ಬಿಲ್ಲೆ, ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಜಾಡಿ, ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಬರಹಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲ ಹಸಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ದಬ್ಬಳದಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಆನಂತರ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸುತ್ತಲೋ ಸುಡುತ್ತಲೋ ಇದ್ದರು. ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಮಾರಗುಪ್ತನ ಸಣ್ಣ ಶಾಸನ ಲಿಖಿತವಾಗಿದೆ. ವಲ್ಲಭಿರಾಜ ಮನೆತನದ ಗುಹಸೇನನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೫೬೬ರಿಂದ ೫೬೭ರವರೆಗೆ ಮಸಿಯಿಂದ ಬರೆದ ಮಡಕೆಯ ಚೂರು ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ.[೧೩]

೨.ಸ್ಪಟಿಕ: ಆಂದ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಟ್ಟಿಪ್ರೋಲು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸ್ಪಟಿಕದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಲಿಪಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಲೇಖನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.[೧೪]

೩.ಚರ್ಮ: ಇದು ಅಪವಿತ್ರ ವಸ್ತುವಾದ್ದರಿಂದ ಇದು ಲೇಖನ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಲೇಖನವೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಲಿಪಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ಚರ್ಮದ ತುಣುಕುಗಳು ಕಾಷಗರ್ನಲ್ಲಿ ದೊರೆತವು. ಈಗ ಪೀಟರ್ಸ್ ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿವೆಯೆಂದು ಜಿ.ಬ್ಯೂಲರ್ಸ್‌ರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[೧೫]

೪.ಮರ: ಮರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ತೆಳುವಾದ ನುಣುಪಾದ ಹಲಗೆಗಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಿದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಳಪದಿಂದ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಅಳಿಸಿಹೋಗುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕವಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಅದನ್ನು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದನಂತರ ಅಳಿಸಿಹಾಕಲು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಬರಹ ಯಾವುದೂ

ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲಂಡನ್ನಿನ ಬಾಡ್ಲಿಯನ್ ಪುಸ್ತಕ ಬಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಿದ್ದು ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.[೧೬]

೫.ಭೂರ್ಜ್ವಪತ್ರ: ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಕೆಲವೆಡೆ ಭೂರ್ಜ್ವಾ ವೃಕ್ಷಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹದ ಮಾಡಿ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಖೋಟಾನ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಖರೋಷ್ಟಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ದಮ್ಮಪದವೇ ಈವರೆಗೆ ದೊರೆತ ಭೂರ್ಜ ಪತ್ರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[೧೭]

೬.ತಾಳಪತ್ರ: ತಾಳೆಯ ಮರದ ಗರಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಹಸಿಯ ತಾಳೆಯೆಲೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹದಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಟದಿಂದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು ಬಳಿಕ ಅದಕ್ಕೆ ಮಸಿಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಇತರ ಸೂಕ್ತವಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೋ ಒರೆಸಿ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸ್ಪುಟವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಿಪುರಾಣದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೆ ಕನ್ನಡದ ಓಲೆ ಅಥವಾ ತಾಳೆ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯದೆಂದು ಡಿಎಲ್ಎನ್ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.[೧೮]

ಹೀಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಲೋಹ ಅಥವಾ ಲೋಹೇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಮೇಲಿನ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಕಾಲದ ಭಾಷಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಸೂಚಿ ಕೂಡಾ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದ್ದು ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ಆಗಬಲ್ಲದು.

೨.ಆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಕಾರರು ಅಥವಾ ಲಿಪಿಕಾರರು

ಗಣಪತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮೊದಲ ಲಿಪಿಕಾರ ಎನ್ನಬಹುದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಹಾಭಾರತ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಗಣಪತಿ ಬರೆದನೆಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ನಂಬಿಕೆ. ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಆದಿಗಣನಾಯಕನು ಆದಿಹಸ್ತಪ್ರತಿಕಾರ ಕೂಡಾ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಗದುಗಿನ ಭಾರತ ಅಥವಾ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ವೀರನಾರಾಯಣನೆ ಕವಿ ಲಿಪಿಕಾರ ಕುವರವ್ಯಾಸ' ಎಂಬ ಮಾತು ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನನೀಯ. ಕವಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆತ ತಾನೇ ಬರೆದರೆ ಅದು ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಕೃತಿ. ಆದರೆ ಆತ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವವನಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವವ ಲಿಪಿಕಾರ. ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಒಂದು ಕೃತಿ ಮುಗಿಯಿತೆಂದರೆ ಲಿಪಿಕಾರರಿಗೆ ಕೈತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾಸ್ತ್ರ ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಒಂದು ಪೂಜ್ಯ ಕೃತಿಯ ಹಲವಾರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಲಿಪಿಕಾರರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಎಂತಹ ಶ್ರಮವು ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಲಿಪಿಕಾರರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಪಿಕಾರರ ಬಗೆಗಳು ಮೂರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧.ನಿಯುಕ್ತ ಲಿಪಿಕಾರರು(Appointed Writer) ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ, ಮಹಾಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿ, ಕುಲಕರಣಿ, ಸೇನೆಬೋವ, ಶಾಸನಿಕ, ಧರ್ಮಲೇಖಿನ್ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶಾಸನ ಬರೆದಿದ್ದು; ಇವರೆಲ್ಲ ಲೇಖನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲವೆ ಉಂಬಳಿ ಅಥವಾ ವರ್ಷಾಶನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇವರ ಸೇವೆ 'ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣ', 'ಅಂಬಿಕಾ ವಿಜಯ' ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆಯಂತಹ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಈ ಬಗೆಯ ಬರಹಗಾರರು ನಿಯುಕ್ತಿಗೊಳ್ಳದ ಹೊರತು ತಾವಾಗಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಎಂತಲೋ, ಅಥವಾ ಹವ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹೊರಟಿರುವ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.[೧೯]

೨.ವೃತ್ತಿ ಲಿಪಿಕಾರರು(Professional Writers): ಸಮಾಜದ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಜ್ಞರಿಗೆ, ಲೇಖನ ವೃತ್ತಿ ಉಪಜೀವನದ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಶಾಸನಕಾರರಂತೆಯೇ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿಕಾರರೂ ಇದ್ದರು. ತೊರವೆ ರಾಮಾಯಣದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಈ ರಾಮಾಯಣ ಪುಸ್ತಕ ಕಿದುವಿನ್ ಕೋಟೆ ಗೋಪಾಲಯ್ಯನ ತಮ್ಮ ನೀಲಯ್ಯನಿಗೆ ಬರೆದು ಕಾಣಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟೆನು" ಎಂಬ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಲಿಪಿಕಾರ ಲಿಂಗಣ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಚಿನ್ನಮಪುರದ ಬಸವಪ್ಪಯ್ಯನವರಿಗೆ ಶಿವಗಣಪ್ರಸಾದಿ ಮಹದೇವಯ್ಯನವರ ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಬರಹದ ಬಸವಣ್ಣೊಡೆಯ, ಬಿದರೆಯ ಅಂತಣ್ಣಗಳಾದ ಜೀಯನವರುಗಳಿಗೆ ಪೊನ್ನನ ಶಾಂತಿಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಯ ಬರೆಹದ ಶೆಟ್ಟಿ ಶಾಂತು ಇವರುಗಳು ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಲಿಪಿಕಾರರು ಎನ್ನಬಹುದು.[೨೦]

೩.ಹವ್ಯಾಸಿ ಲಿಪಿಕಾರರು(**Amateur Writers**) : ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಜ್ಞರು ಸ್ವ-ಪರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಗಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಬಗೆಬಗೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಬರೆದ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಿ, ಗುರು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಅರಸು ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಸ್ತೂರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಮಗ ರಂಗಪ್ಪ, ತಳಕಾಡು ನಾಯಿಕಶಾನಿ ಕೆಂಪಿ ಮಗಳು ನಂಜಿ, ಓದಿಸುವ ಗುರುಬಸವಪ್ಪ ದೇವರ ಮಗಳು, ಚಿಕ್ಕೇಂದ್ರ ಭೂಮೀಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹವ್ಯಾಸಿ ಲಿಪಿಕಾರರಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನಬಹುದು. [೨೧]

ಹೀಗೆ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಲಿಪಿಕಾರರು ಇದ್ದರು.

ಈ ಲಿಪಿಕಾರರಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಆದರ್ಶಗಳಿವೆ, ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಅವರೇ ಹೇಳುವ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಭಗ್ನಪೃಷ್ಠಕಟಿಗ್ರೀವ ಬದ್ಧದೃಷ್ಟಿರಧೋಮುಖ

ಕಷ್ಟೇನ ಲಿಖಿತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ನೇನ ಪರಿಪಾಲಯ

ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದೆನ್ನುವುದು ಒಂದಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅವರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೂ ಅರಿವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ತಪ್ಪಂ ಬರೆದವ ಕಡು ಜಡ

ನಪ್ಪಾತಂ ಬರೆದನೆಂದು ಬಯ್ಯಲ್ ಬೇಡಿಂ

ತಪ್ಪಕ್ಕು ಸುದ್ದಮಕ್ಕುಂ

ತಪ್ಪುಳ್ಳಡೆ ತಿದ್ದಿಕೊಂಬುದುತ್ತಮ ಪುರುಷರ್

ಈ ತಪ್ಪುಗಳು ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದರೆ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಾರರು ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹರಿದುಬಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪಠ್ಯ, ಭಾಷೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಾ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅರಿವಿನ ಜೊತೆಗೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ತಪ್ಪು ಲಿಪಿಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನೂತನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ

ದಾಖಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಎಂದರೆ ಆಗೆದಷ್ಟೂ ಚಿನ್ನದದಿರು ಹೆಕ್ಕಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಗಣಿ. ಇದೀಗ ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮನುಕುಲದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ದಿವ್ಯ ದಿಗಂತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಜ್ಞಾನಭಿತ್ತಿಗಳು ಎನ್ನಬೇಕು. ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಳೆಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಜ್ಞಾನ ನಾಲೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

೨.೯. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ

ಇಂತಹ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಹಲವು ಕೈ ಬರಹಗಳ ಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಮೂಡಿದವು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ. ಇದೀಗ ಆ ಕೈ ಬರಹಗಳ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಳಿದೆ. ಕವಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದರೆ ಅದರ ಹಿಂದೆಯೂ ಒಂದು ಶ್ರಮವಿರುವದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ವಂಶವೃಕ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ **ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ** ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಂತಹ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮೂಲ ಪ್ರತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವಂತೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು **ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ.** ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವರು ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾಕಾರರು. ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆಕಾರ ಕವಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಗೆ ನಿಷ್ಠೆ ಅಥವಾ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಸಂಕಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೀಗ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನೂ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ನೂತನ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನೇ ನೇರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸುವುದೇ **'ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ'** ಎಂಬ ಡಾ.ನಾ.ಗೀತಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತು ಇದರ ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರಿಯೊಬ್ಬನ ಯಶಸ್ವಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚ, ಪ್ರಲೋಭನೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ತಮ್ಮದೇ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಾಗಿ

ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುವಂತೆ ಅಥವಾ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಗತಿ ಅಂದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗೇ ಇದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿ ದಕ್ಷನಾಗಿದ್ದು ಆಡಳಿತವು ಸುಗಮವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವಂತೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಲಿಪಿಕಾರರ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕೃತಿಯೊಂದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕವಿಯ ಕೈ ಬರಹದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಸಿಗದೇ ಉಳಿದ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಅಂದರೆ ಮಾತೃಕೆ, ಪರಂಪರಾಗತ ಪ್ರತಿ, ಶುದ್ಧ, ಅಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೃತಿಸಿದ್ಧ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವೇ ಅಥವಾ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಬೇಕೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುನರವಲೋಕನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾಣಸಿಗದ ಹಲವು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ, ಪುಟ ೧

೨. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೬

೩. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೭

೪. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೮

೫. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೮

೬. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೯

೭. ಅದೇ, ಪುಟ ೩೦

೮. ಅದೇ, ಪುಟ ೫

೯. ಅದೇ, ಪುಟ ೫

೧೦. ಅದೇ, ಪುಟ ೫

೧೧. ಅದೇ, ಪುಟ ೬

೧೨. ಅದೇ, ಪುಟ ೬

೧೩. ಅದೇ, ಪುಟ ೭

೧೪. ಅದೇ, ಪುಟ ೭

೧೫. ಅದೇ, ಪುಟ ೭

೧೬. ಅದೇ, ಪುಟ ೭

೧೭. ಅದೇ, ಪುಟ ೮

೧೮. ಅದೇ, ಪುಟ ೯

೧೯. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಟ ೪೪

೨೦. ಅದೇ ಪುಟ ೪೪

೨೧. ಅದೇ ಪುಟ ೪೫

ಅಧ್ಯಾಯ - ಮೂರು

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸನೋಟ - ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ದೃಷ್ಟಿ

ಅಧ್ಯಾಯ ೩

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ನೋಟ – ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ದೃಷ್ಟಿ

೩.೧ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಸ್ವರೂಪ – ವಿವರಣೆ

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನವೂ ಎರಡು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ. ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಗ್ರ. ಉದಾ ಇತಿಹಾಸ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಗಳಂತಹ ಮಾನವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಾದ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಜೈವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಸಮಗ್ರ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಓದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಲಿವೆ. ಓದು, ಆಸಕ್ತಿ ಅಗತ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಆಕಾಶದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿವೆ. ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಯಾದಿ ಹನುಮದ್ವಿಕಾಸ ರೂಪಿ. ಸೋಲಿಲ್ಲ, ಸಾವಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಂತಹ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನೈಲ್ ಕಲ್ಚರ್‌ನ(ಉಗುರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನಬಹುದೇ?) ವರೆಗೆ ಮನುಕುಲದ ಅಧ್ಯಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತಾರ ಆದ್ಯಂತ ರಹಿತ. ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಅಚ್ಚರಿಯ ತಾಣ. ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸತುಗಳ ಹರಿಕಾರ ಮನುಷ್ಯ. ನಿರಂತರ ಹುಡುಕಾಟದ ಅದಮ್ಯ ತುಡಿತ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ಸಿಂಹ ಲಾಂಛನ. ಅಂತಹ ಹುಡುಕಾಟದ ಸಾಹಸಿ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕೊಡುಗೆಯ ರೂಪವೇ ಆಗಿ ಬಂದಂತಹುದೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ.

ನಮ್ಮ ಕೈ ನಮ್ಮ ಮೆದುಳಿನ ಮುಖ್ಯ ಉಪಕರಣ. ಮೆದುಳಿನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ಕೈಯನ್ನೇ. ಕೈ ಮೆದುಳಿನ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ವಿಧೇಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾತನ ಕೈಬೆರಳುಗಳ ಚಲನೆ, ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಲಿಸುವವರ ಕೈಗತಿ, ಕುಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಮರಕಲೆ ವೀಕ್ಷಿಸುವ ವೀಕ್ಷಕರ

ಕೈಚಲನೆ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರದು. ವಿಜಯದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ 'ವಿ'(V) ಆಕಾರದ ಬೆರಳುಗಳು, ಗೆದ್ದಾಗ ಮುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಗಾಳಿಗೇ ಗುದಿಯುವಂತಹ ಕೈಚಲನೆ ಅಥವಾ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಾಳ, ಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಕೈ ಹೊಸಕಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಅಥವಾ ಹಣೆ ಮೇಲೆ ಕೈಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಗುರುತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಚಲನೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಮೆದುಳಿನ ಹಲವಾರು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಬರವಣಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೂಡಾ ಕೈಬರಹವು ಮೆದುಳಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ತುಂಬಾ ಸಮಾಧಾನದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ಆ ಬರವಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ., ಆದರೆ ಅದೇ ಬರವಣಿಗೆ ನಾವು ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬರೆದಾಗ ಮೊದಲಿನಂತಿರದು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಆರಂಭವಾದಾಗಿನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಬರವಣಿಗೆಗೂ ಕೊನೆಯ ನಿಮಿಷಗಳ ಬರವಣಿಗೆಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಜಗಜಾಂತರ. ಪ್ರತಿ ಪುಟದ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಸಹಾ ನಮ್ಮ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಕೊಡುಗೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪುಟದ ಬರಹ ಕೂಡಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಮುಖದ ಅನಾವರಣ ಎಂಬುದು ಅಚ್ಚರಿಯೇ ಸರಿ. ಇಂತಹ ಅಧ್ಯಯನದತ್ತ ಹೊರಟ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ. ಮಹಾತ್ಮರ ಸಹಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಹಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದಾ? ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಮಗೇ ಅರಿವಾಗದೆಯೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕೇವಲ ಕೈಬರಹದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಚ್ಚರಿ ಆದರೂ ಸತ್ಯ. ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಂತರಂಗಿಕ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು, ಕಲೆ, ಕೊರತೆ, ಶಕ್ತಿ, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರುವ ಕನ್ನಡಿಯೇ ಕೈಬರಹವಾದ್ದರಿಂದ ಕೈಬರಹವನ್ನು ಇಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಮನುಷ್ಯರ ಒಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಊಹಿಸಬಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರ **ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ.**[ⁿ]

ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಎಂದರೆ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ(Handwriting Analysis) ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಮನುಷ್ಯನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ದೃಢತೆ, ಸಮಚಿತ್ತತೆ, ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆ, ಉತ್ಸಾಹಿಭಾವ, ನಿರುತ್ಸಾಹಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ವಂತಿಕೆ ಬಯಸುವ ಮನೋದಾರ್ಢ್ಯತೆ, ಪರಾವಲಂಬಿತನ,

ಜಯೋಭಿಲಾಷೆ, ಅಭೀಪ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಎಲ್ಲ ಭಾವಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ. ಇಂದು ಒಂದು ಪುಟದ ಬರಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಗ್ರಹಿಸಿ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬುವ, ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ ನೀಗಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ಗ್ರಾಫೋಥೆರಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಪ **"ಕುಲವ ನಾಲಗೆ ಅರುಹಿತು"** ಅಂದಿದ್ದನಲ್ಲ ಅಥವಾ **"ನೆಲ ಹೇಗೋ ಬೆಳೆ ಹಾಗೆ, ಜನ ಹೇಗೋ ಮಾತು ಹಾಗೆ"** ಎಂಬ ಮಾತೊಂದಿದೆಯಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹೇಗೋ ಬರಹ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೋ ಬರವಣಿಗೆ ಹಾಗೆ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೋಟ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಬರಹ, ಸೂಕ್ತಿ ಬರೆವ ಹೊತ್ತಿಗಿನ ಬರಹ, ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆವಾಗಿನ ಬರಹ, ವೈದ್ಯರು ರೋಗಿಗೆ ಕೊಡುವ ಔಷಧಿ ಚೀಟಿಯ ಬರಹ, ಅದೇ ವೈದ್ಯ ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಬರೆಯುವಾಗಿನ ಬರಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಬರಹವು ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ದರ್ಪಣ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಬೆರಳುಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಇಬ್ಬರ ಬೆರಳಮುದ್ರೆಗಳು – ಅದು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರದಿರಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವಳಿ ಜವಳಿಗಳಿರಲಿ, ಸಯಾಮಿ ಅಂದರೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಅವಳಿಜವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಬೆರಳಚ್ಚು ಒಂದೇತರವಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬಂದರು. ಅದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ನಡೆದು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಇಬ್ಬರ ಕೈಬರಹಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಲಿಕೆ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ, ಅಧ್ಯಯನದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಇದು ತೀರಾ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಕೈಬರಹಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಂಪ್ಯೂಟರುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಾಮಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ. [2]

೩.ಆ: ಗ್ರಾಫ಼ಾಲಜಿಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಈ ಯುಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ಇದೆಯೆಂದು ಈ ವಿಷಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಗುರುತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಬಾಣ ತಾಕಿದ ಜಿಂಕೆ ತುಂಬಾ ಭಯವಿಹ್ವಲತೆಯಿಂದ ದೀನವಾಗಿ ನೋಡುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚಿತ್ರಕಾರ ಚಿತ್ರಿಸಿದರೆ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಬೇಟೆಯಿಂದ ದಾರುಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಜಿಂಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ, ಆರ್ದ್ರತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬೇಟೆಗಾರ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದಂತೆ ಜಿಂಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದರೆ ಬೇಟೆಗಾರನ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೌರ್ಯ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೈಬರಹ ಕೂಡಾ. ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಆಯಾಮವಿರುವಂತೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಖ(ಮುಖವಾಡಗಳಿರುವಂತೆ) ಬರವಣಿಗೆಗೂ ಹಲವು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

ಸುಮಾರು ಆರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೈಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಂಡುಕೊಂಡವರು ಚೀನೀಯರು. ನಂತರ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿದ. ಕೆಲವು ಪ್ರೆಂಚ್ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅಮೆರಿಕಾದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಸ್‌ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಇದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪಠ್ಯವಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.[೩]

ಫೋರ್ಜರಿಯಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾರ್ಕೋ ಅನಲಿಸಿಸ್(Norco Analysis) ಅಂದ್ರೆ ಬ್ರೈನ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್(Brain Mapping) ಅಂದರೆ ಸುಪ್ತಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಯ ಬಾಯಿಬಿಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ರೀತಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ – ಹ್ಯಾಂಡ್‌ರೈಟಿಂಗ್ ಅನಲಿಸಿಸ್ (Handwriting Analysis) ಮೂಲಕ ಕೂಡಾ ಅಪರಾಧ ಪತ್ತೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ(IQ-Intelligence Quotient) ಬದಲು ಭಾವಮತ್ತೆಯನ್ನು (EQ-Emotional Quotient) ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲಸ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸಿಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೃದಯವಂತ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಇರದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಉಳಿಯದು. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕೈಬರಹದಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಬಂದಿರುವ ಹೊಸಬರ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರನ್ನು, ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜಾತಕಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜಾತಕ ದೇವರು ಬರೆದಿದ್ದು, ಕೈಬರಹ ಮನುಷ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು. ಒಂದು ಪುಟದ ಬರಹವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದವರು ಗಂಡೋ ಹೆಣ್ಣೋ ಎಂದೂ ಸಹಾ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕೋಚದ ಪರದೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆ ೧೯೭೦ರ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ೭೦ರ ದಶಕದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲೂ ಸಮಾನತಾ ಭಾವ ಮೂಡುತ್ತ ಹೋದಹಾಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತದರ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಕೆಲವು ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ನಾಳಿನ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಆದರೂ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡದು. ಬಳಸುವ ಕೈಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಕೂತಿರುವ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯೂ ಒಂದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ತುಂಬಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಳಕೆಗೆ ಜನ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರವಳಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ(Anaesthesia – ಅನಸ್ತೇಷಿಯಾ) ತುಂಬಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಆದರೆ ಜನ ಅರವಳಿಕೆ ತಜ್ಞರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೋವಿನ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಯೇ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ "ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ನಾಡು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ನಿಸ್ತೇಜವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿತ್ತು".[೪]

ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಇಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಹಾಗೇ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಬೇಕಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ(ಗ್ರಾಫೋಥೆರಪಿ – ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಗಮನಿಸುತ್ತಲೇ ಹಾಗೂ ಬದಲಿಸುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ರಮ) ನೀಡುತ್ತಾ ಸಾಮಾಜೀಕರಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು (ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು) ಶಿಕ್ಷಕರು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೊರಬಲ್ಲರು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನು ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕಾಪಾಡುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸದಾಕಾಲ ಹೊರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ತತ್ವ ಅರಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಫೋಥೆರಪಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲದು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಾದ ಹಾದಿ ದೂರವಿದೆ.

ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ

೧. ರೂತ್ ಗಾರ್ಡ್‌ನರ್ ಅವರ Know about Graphology,

೨. ರೂತ್ ಗಾರ್ಡ್‌ನರ್ ಅವರದೇ Instant Handwriting Analysis

೩. ರಿವರ್ ಅವರ Change your Handwriting and Change your life

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಭಾರತೀಯ ಬರಹಗಾರರು ಸಹಾ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

೧.ಭಾರತೀಯರಾದ ಜಾಫರ್ ಅಹಮದ್ ಅವರ Know thyself through Handwriting.

೨. ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಅವರ ತೆಲುಗು ಕೃತಿ **"ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ"**

೩ರಾಜಾಚಂಡೂರ್ ಅವರ ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥವರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿ **"ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ"**

ಹೀಗೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆದಿದೆ. ನಡೆಯಬೇಕಿರುವುದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಪರಿಸರಕ್ಕಂತೂ ರಾಜಾ ಚಂಡೂರರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಿತ ಕಿರುಗ್ರಂಥ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ(ತೆಲುಗು ಮೂಲ ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್) ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ "ನಡೆವುದನು ಕಲಿವುದಕೆ ಹಳೆಹಾದಿ ಸಾಕು, ಬೆಳೆವುದಕೆ ಬಲಿವುದಕೆ ಹೊಸ ಹಾದಿ ಬೇಕು" ಎಂಬ ಆಶಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು.

೩.೪: ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಓದು

ಈ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದಿದೆ. ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ದೇಶವೂ ಸೇರಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಒಳಗೆ ಕವಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಪನ ಮೂಲಕ ಜೈನ ಮನಸ್ತತ್ವವನ್ನು, ೧೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪಂಪನ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ಚಿತ್ರ ಚೌಕಟ್ಟು ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರತಿಕಾರನು ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ನಕಲು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಸಹಾ ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯೆಂಬ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನಾದರೂ

ಬದಲಿಸಿರುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ರೇಖೆಯ ಅಕ್ಷಾಂಶವನ್ನು ಒಂದಂಶದಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಬದಲಿಸಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಅರಿವಾದರೂ ನಮಗೆ ಪಂಪನ ಮೂಲಕ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಪಾತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಖ ಕಾಣದ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಕಂಡೀತು ಮತ್ತು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಶೈಲಿಯು ಮನಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡೀಸ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಹುದು.

ಸಮಾಜದ ಹಲವು ಕಾಲದ ಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ, ಮನಸುಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಶಾಭಾವವನ್ನು ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿನ ಕೈಬರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಅಂತೆಯೇ ಚರಿತ್ರೆ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಪಡೆಯದ ಲಿಪಿಕಾರರಿಗೂ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತತೆ ಇದರಿಂದ ಬಂದೀತೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. "ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳಿಂದಲೂ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದಲೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈವರೆಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಕರ ಸಾಮಾಗ್ರಿ ಇದೀಗ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆ, ಭಾವನೆ, ಸ್ವಭಾವಗಳಂತಹ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನಕಾಶಿ ಬೆಳಕು ಕಾಣುವಂತಾಗಿದೆ" ಎಂಬ ಡಾ.ನಾ.ಗೀತಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.*

*.ತರಗತಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ, ಪುಟ ೧

೨. ಅದೇ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೩

೩. ಅದೇ, ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ ೩

೪. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿವೇಚನೆ, ಪುಟ ೧

ಅಧ್ಯಾಯ - ನಾಲ್ಕು

ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

೪.ಅ: ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳ ಬರಹದ ಸ್ವರೂಪ

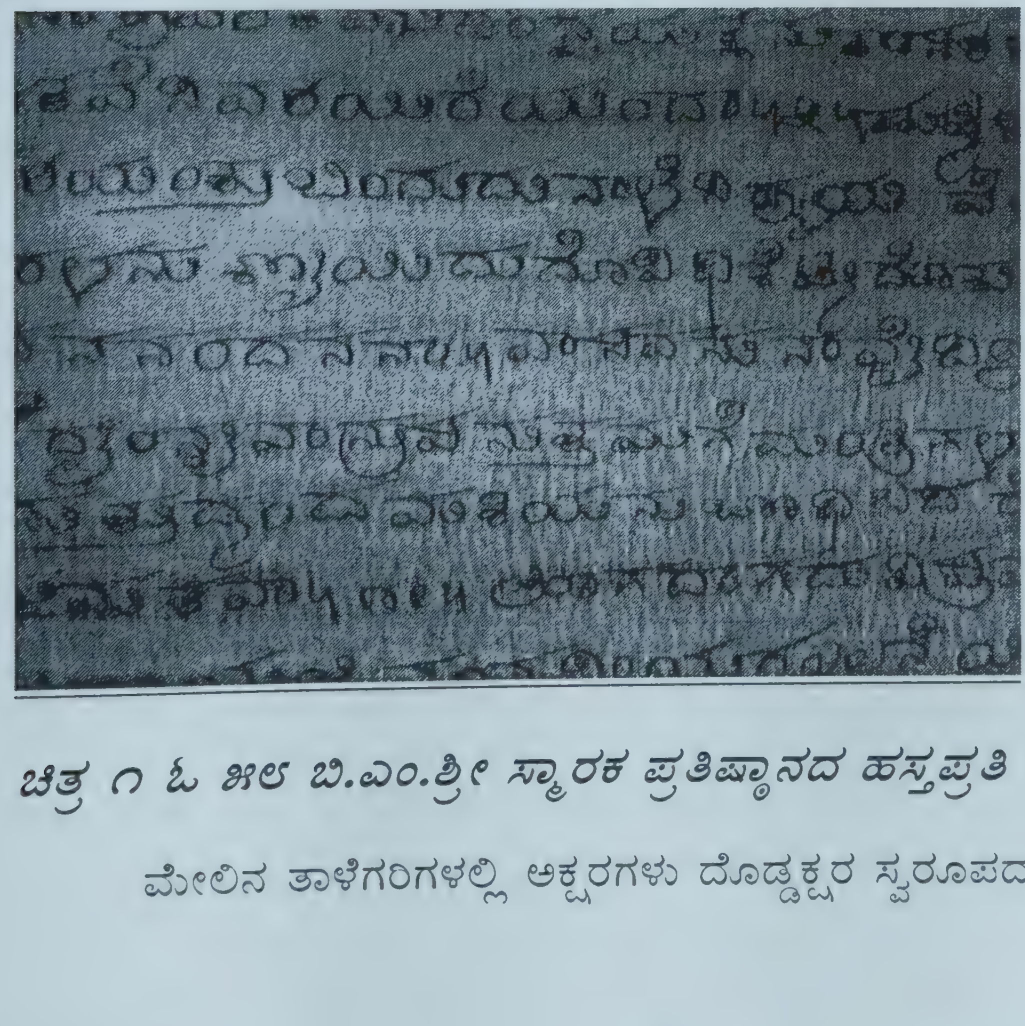
ತಾಳೆಗರಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಡಾ.ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಪರಂಪರೆ ಕಟ್ಟಲು, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಭಾರತೀಯರು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗೆ ಬಳಸಿದ ವಸ್ತು ತಾಳೆಗರಿ ಮತ್ತು ಕೋರಿಕಾಗದ. ಈಗ ಉಪಲಬ್ದವಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯಾಪ್ರಮಾಣ ೭೦:೩೦ ತಾಳೆಗರಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದ ಗರಿಗಳ ಉದ್ದ ಒಂದು ಅಂಗುಲದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಯವರೆಗೆ, ಅಗಲ ಅರ್ಧ ಅಂಗುಲದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲದವರೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ದಾರ ಪೋಣಿಸಿ ಕಟ್ಟುವ ಅನುಕೂಲತೆಗೆಂದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಆಕಾರ ಸಣ್ಣದಿದ್ದರೆ ಒಂದು, ಮಧ್ಯಮವಿದ್ದರೆ ಎರಡು, ದೊಡ್ಡದಿದ್ದರೆ ಮೂರು ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಎಲೆಯ ಮಧ್ಯ ಸಮಾನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ರಂಧ್ರಗಳ ಸುತ್ತ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗರಿಯ ಒಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡೂ ಅಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮಧ್ಯದ ರಂಧ್ರಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಓಲೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪುಟವನ್ನು ಸುಳುಹು ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಥಾ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಾಪುಟಗಳು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಪರಿವಿಡಿ ಪುಟ, ಆದಿ, ಮಧ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನ ಪುಟಗಳು(ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿಪುಟ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು) ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.[1] ಕಟ್ಟಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಗೂ ಮಧ್ಯ ಒಂದು ರಂಧ್ರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ

ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಎರಡು ಪುಟ ಅಂಟಿಸಿ ಒಂದು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಳೆಗ್ರಂಥಗಳ ಹಾಗೆ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ, ಸುಳುಹು, ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ, ಚಿತ್ರ, ರಕ್ಷಾಪುಟ, ಪರಿವಿಡಿಪುಟ, ಶೋಧನಪುಟಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ರೂಪದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ತಾಳೆಗರಿಪ್ರತಿ ಮತ್ತು ಕೋರಿಕಾಗದ ಪ್ರತಿ ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯವಾಗಿವೆ" [೨]

ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಿದ್ಧತೆಯೂ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೂ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಒಂದು ವಿಭಾಗ[೩] ಎಂಬ ಡಾ. ಗೀತಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಹ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ.

ತಾಳೆಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹ – ಅಕ್ಷರಗಾತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ

೪.ಅ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರದ ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳು

ಚಿತ್ರ ೧ ಓ ೫೮ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಮೇಲಿನ ತಾಳೆಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳು ದೊಡ್ಡಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಯ ಬರಹವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇದು. ಅಕ್ಷರಗಳು ದೊಡ್ಡಕ್ಷರವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟು :

"*. ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಬ್ಜೆಕ್ಟಿವ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಬ್ಜೆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಛಾಲೆಂಜನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಾತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

* ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

* ಒಂದಿಷ್ಟು ಗರ್ವ ಕೂಡಾ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಶಾವಾದಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸ್ವಲ್ಪ ದಾನಗುಣವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

*.ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಧಾರಾಳಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಜಾಸ್ತಿ.

*. ಒಂದು ವಿಧವಾದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

*.ಇತರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇವರು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

*. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಅಥವಾ ತರಲೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ.

*. ಒಂದು ಸಲ ನಾಲ್ಕೈದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುವವರನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

*. ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ.

*. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಇರುವುದಾದರೆ, ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ವಾದಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ, ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಇವರದೇ ಮೇಲುಗೈ.

*. ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕದಲದೇ ಇರುವುದೆಂದರೆ ಅಥವಾ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

*. ಇವರು ಎಷ್ಟು ಜಾಣರೆಂದರೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರದಲ್ಲೂ ಎಸ್ಕಿಮೋಗಳಿಗೆ ಕೂಡಾ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಮ್ ಮಾರಬಲ್ಲ ಜಾಣರು.

*. ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಯಬಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ ಇವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

*. ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಕಾಲದೊಂದಿಗೆ ನಾವೂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇವರ ಸ್ವಭಾವ. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಠ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಓದುವ ಆತುರದ ಬುದ್ದಿಯವರು.''[೫]

ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು ಕೆಲವು ಹೀಗಿವೆ:

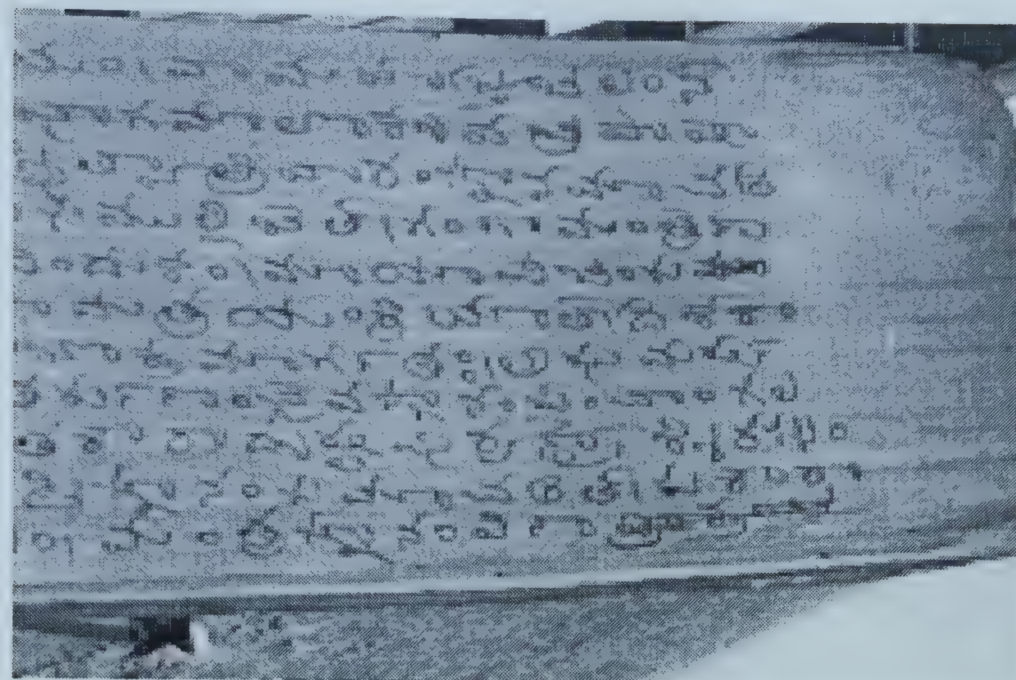
*. ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾವಾದಿಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಗರ್ವಿಗಳೂ ಬಹುಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಬಲ್ಲಂತಹ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರು ಕವಿಪಾಠದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ದಕ್ಕದೇ ಹೋದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ತಾವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಬಹುದು. ಹಠಮಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸದ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರ, ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಖಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಇವರ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಅಥವಾ ತರಲೆ ಮಾಡುವ ಗುಣ ಕೂಡಾ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

*. ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಲ್ಲವರಾದ್ದರಿಂದ ಕವಿಪಾಠದ ಛಂದಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಕೆಡದ ಹಾಗೆ ಹಲವಾರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು.

*. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಭಾವವು ಇರಬಹುದಾದ ಕಾರಣ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಕ್ಷರ, ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯ, ಸನ್ನಿವೇಶ ಅಥವಾ ಖಂಡಿಕೆ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳು, ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿ ಅಷ್ಟು ನಂಬಲರ್ಹವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು.

೪.೩.ಸಣ್ಣಕ್ಷರದ ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳು

ಚಿತ್ರ ೨ ಓ ೧೫೦ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಈ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿ ಇದು ಸಣ್ಣಕ್ಷರದ ಪ್ರತಿಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬರಹಗಾರರ ಸ್ವಭಾವ ಈ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

“*. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಅಕ್ಷರಗಳು ಬರೆಯುವವರು ನಿಧಾನಸ್ಥರೂ, ಮರ್ಯಾದೆ ತಿಳಿದವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಚಾರ ಬಯಸದವರು ಮತ್ತು ಕೀಳರಿಮೆ ಇರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಶ್ರದ್ದೆ ತೋರುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ದಿವಂತರು ಮತ್ತು ಥಿಯರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಂಬುವವರು.

*. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದು ಇತರರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ರಿಯಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳು. ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹೆಚ್ಚು.

*. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಅಂದರೆ ‘ಒಪ್ಪ–ಓರಣ’ ಇತರರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬಲ್ಲವರು.

*. ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚು, ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು, ರಕ್ತದೊತ್ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಆಲೋಚಿಸಬಲ್ಲರು.

*. ಆತುರವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ತಾಳ್ಮೆಯ ಕೆಲಸಗಾರಿಕೆ ಇವರಿಗಿರುತ್ತದೆ.

*. ಮೋಸ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ.

*.ರಹಸ್ಯ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲೀ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಒಳಿತು ಕೆಡಕುಗಳನ್ನು, ಸರಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಅದ್ಭುತವಾದ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಇವರೇ ಸಾಟಿ.

*. ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಕಲೆಯನ್ನು, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಆತ್ಮಸಂತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೇಗೆ ಕ್ಯಾಷ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಇವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು.

*.ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಕಾಣಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ."[೬]

ಇಂತಹ ಮನಸ್ತತ್ವದ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶವಿಷ್ಟು.

*. ಇಂತಹವರು ತುಂಬಾ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರು ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಆತುರಕ್ಕೆ ಬೀಳದೆ ಕವಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವಂತೆ (ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಪ್ರತಿ) ಆಗುವಂತೆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

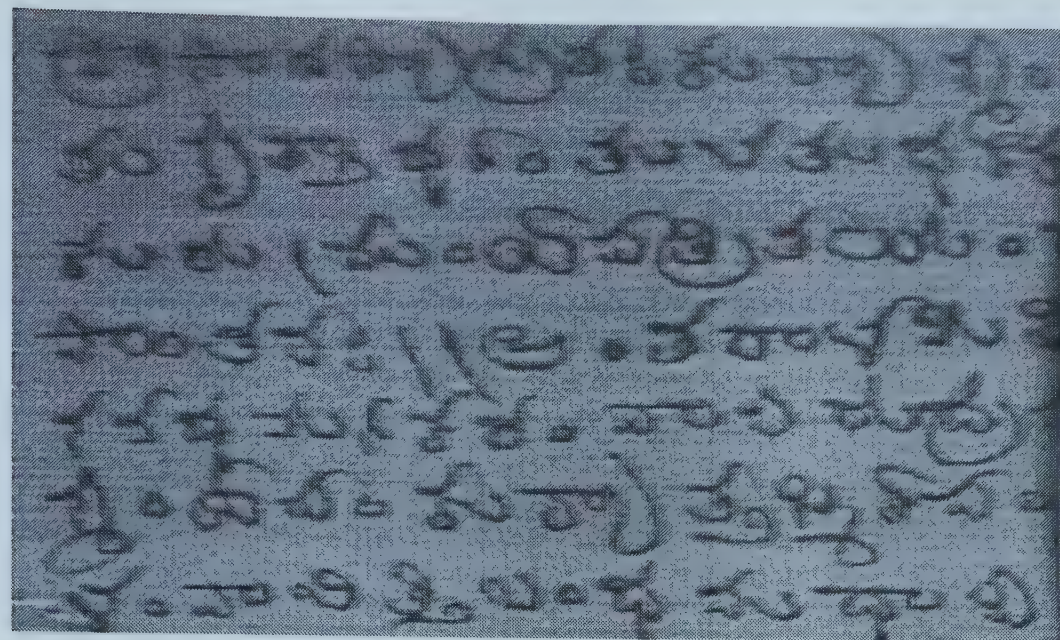
*. ಓದಬಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ, ಒತ್ತಡಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಲೋಚಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ, ಏಕಾಗ್ರತಾ ಮನೋಭಾವ ಉಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಪಾಠಾಂತರಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ, ಪ್ರಕ್ಷೇಪ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

*. ಯಾವುದೇ ಕಲೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ತಮಗಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬಲ್ಲ ಗುಣವಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಲಿಪಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಾ ಆನಂದದ ಕೆಲಸ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸುವಂತಹವರಿವರು.

*. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶ ಏನೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೀಳರಿಮೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕೀಳರಿಮೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಂತಹವರ ಕೈಮೀರಿ ಇವರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಪ್ರತಿಯೆಂದು ನಂಬಬಹುದಾಗಿದೆ.

೪.ಈ: ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಚಿತ್ರ ೩ ಓ ೬೩ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

"*. ಇಂತಹ ಬರಹವುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಕೈಬರಹ ಇತರರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚಾಗದೇ, ಹಾಗೆಂದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಬರೆಯದೇ ಬರೆಯುವ ಕೈಬರಹ ಇರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಇಂತಹ ಬರಹವುಳ್ಳ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮತೋಲನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಆಗಲಿ ಒರಟಾಗಿಯಾಗಲಿ ವರ್ತಿಸಲು ಬಯಸರು.

*. ಹೊಸ ಕೆಲಸದ ಉತ್ಸಾಹಿ ಮನುಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಇರಲು ಇಷ್ಟ ಆದರೂ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

*. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಂತೆ ಇಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಗಲಾಟೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಅಶಾಂತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

*. ಅಂದ, ಕೋಪ, ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಪ್ರೀತಿ, ಬಿರುಸುತನ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವೈರುಧ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಇವರ ಒಳ್ಳೆತನ ಅಚ್ಚರಿ ಆದರೂ ಸಹಾ ಇದು ಸತ್ಯ.

*. ಆಗಾಗ ಖಿನ್ನತೆ ಕಾಡಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಸಹಾ ಅಂತಹ ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

*. ಅಮೋಘವಾದ ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಲ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮೋಸ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಕಡಿಮೆ".[2]

ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳ ಲಿಪಿಕಾರರ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುವಂಥದ್ದು.

*. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಪಾಠಗಳು ಇರದಿರಲು ಸಾಧ್ಯ.

*. ಖಿನ್ನತೆ ಕಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇವರ ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕಾವ್ಯದ ಜೀವೋತ್ಸಾಹ ಅರಿವಾಗದೇ ಹೋಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಾದರೂ ಸಹಾ ಇವರು ತಮ್ಮ ಖಿನ್ನತೆ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಬೇಗ ಹೊರಬರುವವರೂ ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿರುವವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರವು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

*. ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಇರುವುದು ಇಷ್ಟವಾದರೂ ಸಹಾ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಇರಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃತಿಯ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹಾ ಇವರ ಹೆಸರು ಕಾಣದೇ ಹೋಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಅನಾಮಿಕರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡಬಹುದು.

ಈ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಸಮತೋಲನ ಸ್ಥಿತಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದೇ ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ಈ ಅಳತೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಓಲೆಗರಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಬಂಡಾರದಲ್ಲಿವೆ.

೨. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ – ಪುಟ ೧೨೩.

೩. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸವಾಲುಗಳು – ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಕನ್ನಡ ಪಿ ಪಿ ಹಂಪಿ, ೨೦೦೪.

೪. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೈಬರಹ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಸೂಚನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ರಾಜಾಚೆಂಡೂರ್ ಅವರ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಕೃತಿ ಆಧಾರಿತ(ಮೂಲ ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್) ಆಗಿದ್ದು ಅದರ ಒನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಮತ್ತು ಕೃತಿಯ(ಪ್ರತಿಯ) ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಊಹೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿರುವ ಚಿತ್ರ೧, ಚಿತ್ರ೨ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ೩ಸೀ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ **ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಿಂದ** ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

೫. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಪುಟ ೧೦

೬. ಅದೇ, ಪುಟ ೧೩

೭. ಅದೇ, ಪುಟ ೧೭

ಅಧ್ಯಾಯ - ಐದು

ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಧ್ಯಾಯ ೫

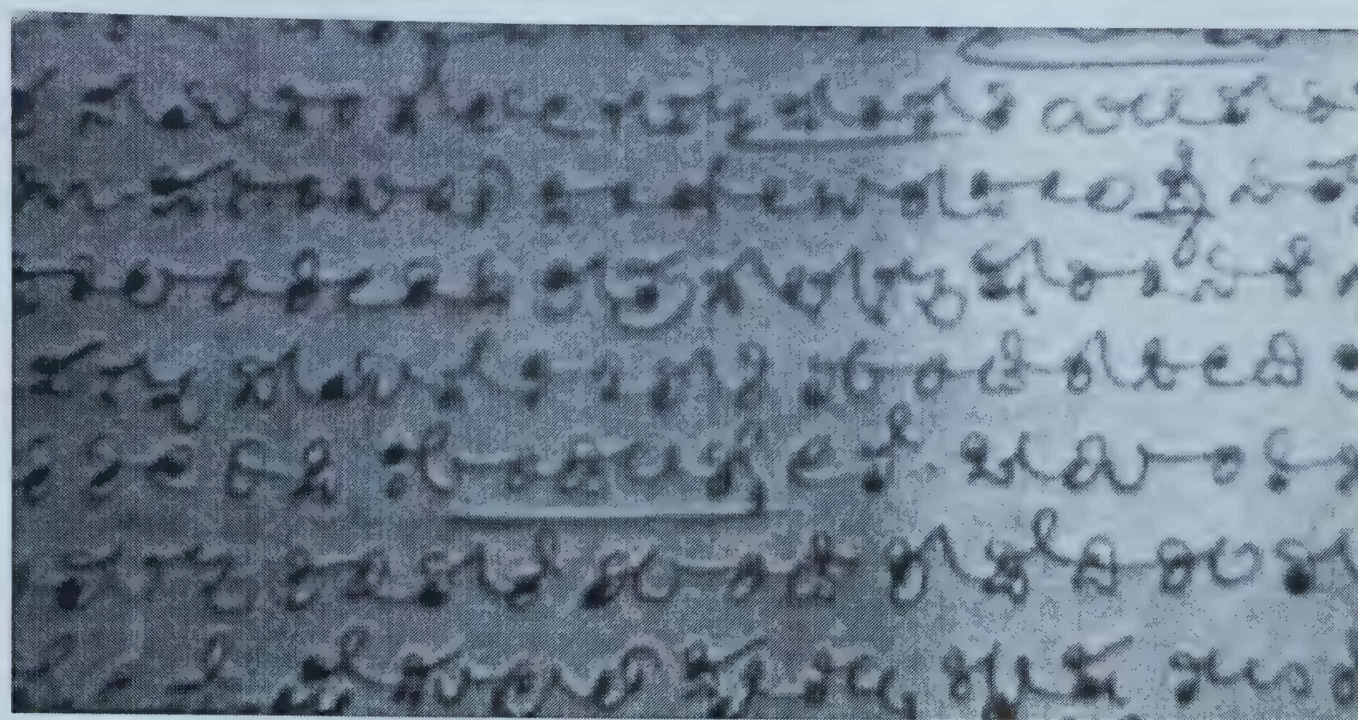
ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಬರಹಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

೫.೧. ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ

ಕಾಗದವು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ದೇಶಗಳಂತೆ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಸಹಾ ಕಾಲಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ತುಸು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಬರಹದ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಗೆ ಅಂದಿನ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಕಾರರ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆ, ಬರವಣಿಗೆ, ಶಬ್ದ, ಶೈಲಿ, ವಾಕ್ಯರಚನಾ ವಿಧಾನ, ಛಂದೋನಿಲುವು, ಆಲಂಕಾರಿಕ ಸೊಬಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾದ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವರೂಪ ಅಂದರೆ ಪೂರ್ವದ ಹಳಗನ್ನಡ, ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬರಹಗಾರರೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಅನುಕೂಲ ಸಿಂಧುತ್ವ, ಆಗಾಗ ನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ದಾಳಿಗಳು, ಅನ್ಯಭಾಷಿಕ ರಾಜರುಗಳ ಆಕ್ರಮಣ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಳ್ಳು-ಕೊಡುಗೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಬರವಣಿಗೆಯ ಬದಲಾದ ಭಿತ್ತಿಗಳು ಲೇಖನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳು, ಅಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪದ ಬದಲಾವಣೆ, ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದು ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕಾಗದವು ಸಮಸ್ತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರವು ಸಿಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕೂಡಾ ಸುಕೃತ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಾಗದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದವು ಅಂದರೆ ತಾಳೆಗರಿ, ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾದವು ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಾಗದ ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರವೂ ಇವುಗಳ ಬಳಕೆಯಿರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಕಿಂಚಿತ್ ಮಾತ್ರ.

೫.ಆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಂತರ ಆಧಾರಿತ – ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆದಿರುವುದು

ಚಿತ್ರ ೪ ಕಾ ೭೯೧ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಈ ಬಗೆಯ ಬರಹಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಗುವ ಮಾಹಿತಿ ಇಷ್ಟು

"*. ಅಕ್ಷರಗಳು ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡಿಸಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಬರೆಯುವವರು ಕ್ರಮಶಿಕ್ಷಣ ಇರುವವರು, ಹೆಚ್ಚು ನಾಚಿಕೆ ಇರುವವರು, ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಬುದ್ದಿ ಇರುವವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟ. ಅದು ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಲಾವಿದರು ಅದನ್ನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧಕರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕಾಶದತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಬರಹಗಾರರ ಜೀವನ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಲೋಕ ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿಯೂ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಊಹೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

*. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಇವರು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ

*. ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಅಭಿರುಚಿ ಎಂದು ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಇವರಿಗೆಷ್ಟು ಇಷ್ಟವೋ ಕ್ರೀಡೆ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟೇ ಇಷ್ಟ. ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಇವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಾಳಾಗುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಹಾಳಾಗುವುದು ಬದುಕುವುದು ಎರಡೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಗೊತ್ತು.

*. ಅಪರೂಪವಾದ ಯಾವುದೋ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಇವರ ಪ್ರತೀ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಬಯಸಿ ಇಷ್ಟ ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಗೆಲುವು ಪಡೆದೇ ತೀರುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು.

*. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಹಿಸರು.

*. ಮೃದು ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಇವರು ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಗುಣವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ತತ್‌ಕ್ಷಣವೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ."[7]

ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಲಿಪಿಕಾರರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು.

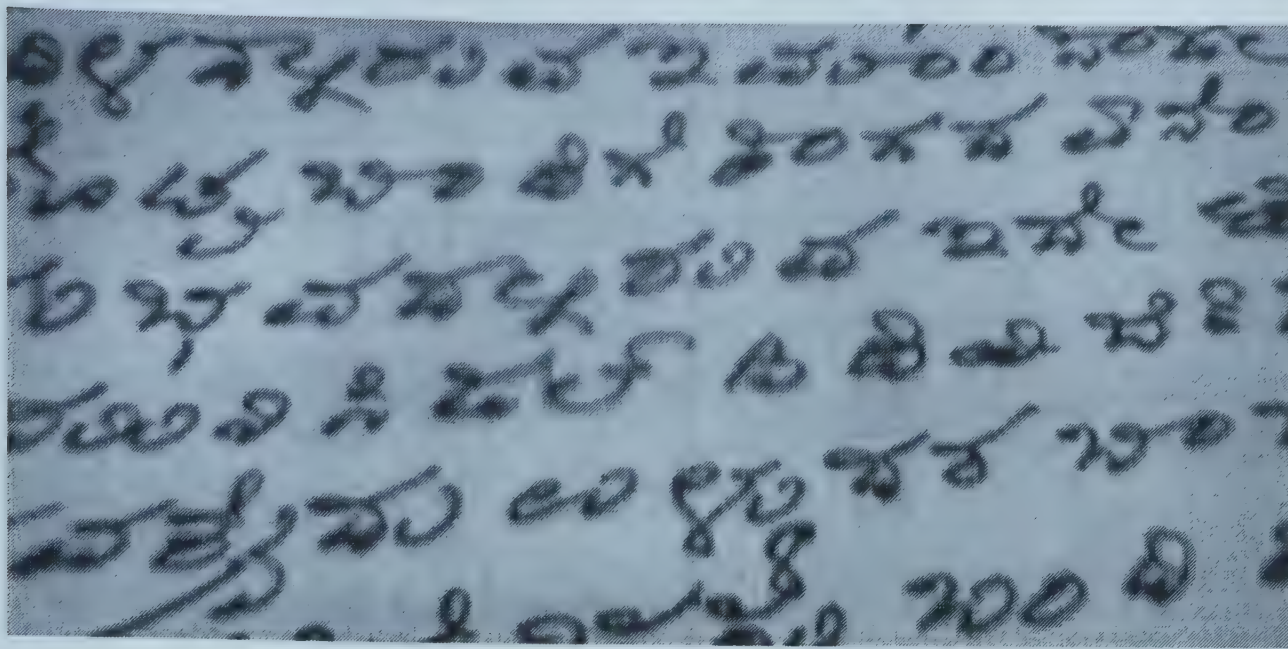
*. ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕವಿಯ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆ ಇವರ ಪ್ರಧಾನ ಆಸಕ್ತಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಪಾಠಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಇರುವವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆವ ಮನಸಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೊಸತುಗಳ ತುಡಿತ ಇವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

*. ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಸಹಿಸರು ಆದಕಾರಣ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕವಿಪಾಠವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಊಹಿಸಲಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇರುವ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಯು ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ ೫ ಕಾ ೭೯೨ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಇಂತಹ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಹಗುರವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ

“*. ಇವರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ.

*. ಇವರು ಜೀವನವನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು.

*. ಇವರು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವವರು.

*. ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವುದು ಇವರ ನಿತ್ಯದ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ಇವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಅಂದರೆ ಸ್ಪಾಂಟೆನಿಟಿ(ತತ್‌ಕ್ಷಣತೆ). ಎಂತಹ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಬೇಗ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಹೊಸ ಮಾತು, ವಿಚಾರ, ಹಾಸ್ಯಲಹರಿ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲರು.

*. ಸಮುದ್ರ ಉಕ್ಕಿ ಇವರತ್ತ ಹರಿದಾಗಲೂ ದಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಚದುರಂಗ ಆಡುವಂತಹ ಮನಸ್ತತ್ವ ಇವರದು.

*. ಅತಿಯಾದ ಜಾಣತನವಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಸಾಮಾನ್ಯನಂತೆ ವರ್ತಿಸಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಒಳಗೊಳಗೆ ಇತರರ ದೃಷ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಹಗಲುಗನಸು ಕಾಣಲು ಇವರಿಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅದೃಷ್ಟದೇವತೆಗಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ತಾಳ್ಮೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

*. ದುಃಖಿಸುವುದು ಇವರ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲ. ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಂತೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು.

*. ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಕೆಟ್ಟಸ್ವಭಾವ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಇವರು ತುಂಬಾ ಅಸಹ್ಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

*. ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಮಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟ. ವಿಶಾಲವಾದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಂಬುವ ಸ್ವಭಾವ ಇವರದು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಇವರು ಆಗಾಗ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ." [3]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

*. ಇವರು ಶುಭ್ರತೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದರಿಂದ ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಇಂತಹವರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

*. ತತ್‌ಕ್ಷಣತೆ ಇವರ ಗುಣವಾದ್ದರಿಂದ ಕವಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲೂ ಅಥವಾ ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲೂ ಅಥವಾ ಪರಂಪರಾಗತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವ ಅಂಶವನ್ನು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಇಂತಹವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯರೂ ಹೌದು.

*. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಬೇಗ ಆಗಿರಬಹುದಾಗಿದೆ.

*. ಇವರು ನಿಯುಕ್ತ ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

*. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿ ಹೇಳುವ ಗುಣ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಯೇ ಕಂಡುಬರುವ ಇವರ ಗುಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೃತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಠಾಂತರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು ಎನ್ನಬಹುದಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಇತರರ ತಪ್ಪು ಗೊತ್ತಾಗುವಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಅರಿವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕೆಲವು ಪಾಠಾಂತರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲೂಬಹುದು. ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಚಿತ್ರ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

*. ಇವರು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರರಾದ್ದರಿಂದ ತಮಗಿಂತ ಹಿಂದಿನ ಕೃತಿಯ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರರು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತತ್‌ಕ್ಷಣತೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ.

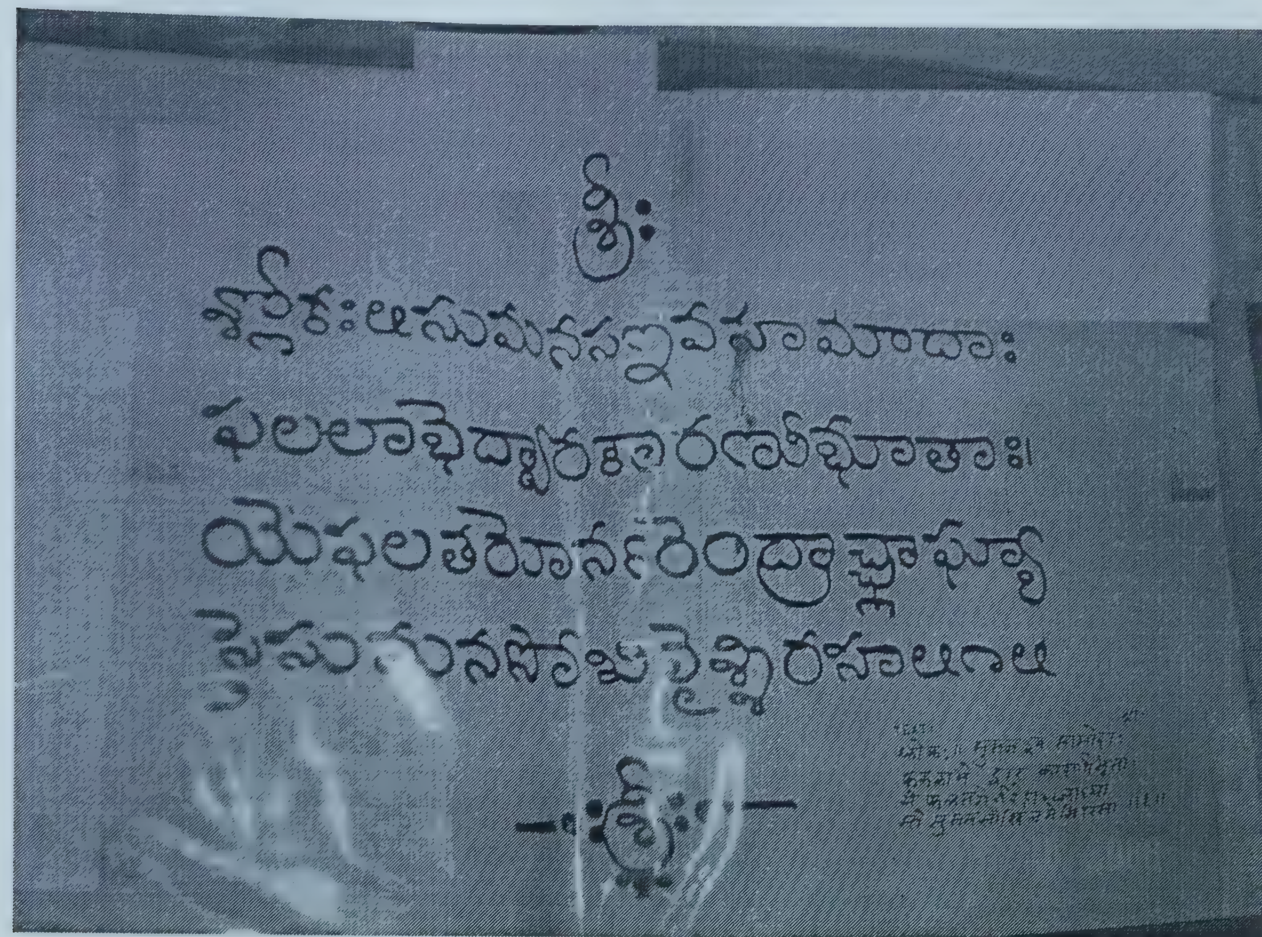
*. ಇವರು ಹಗಲುಗನಸು ಕಾಣುತ್ತಾ ಕೂರುವವರು ಅಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನೆ ನಂಬುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ಕೃತಿಗಳು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಗ್ರತೆಯ ನೋಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

*. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಆದುದರಿಂದ ಕೃತಿಯೊಂದರ ವಿಷಯ ಯಾವುದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ ಸ್ವಕಾರ್ಯಗಳ ಅದ್ಭುತ ಅದ್ವೈತದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

*. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊರತೆಯೇನೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೇ ಸಾಮಾನ್ಯರಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಸಹಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಬಯಸುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಖ್ಯಾತಿಯ ಒಳಬಯಕೆ ಪ್ರತಿನಿರ್ಮಾಣದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚು. ಇವರು ತಮಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರು. ಪ್ರತಿಯು ಶುದ್ಧತೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡೇ ತೀರುತ್ತದೆ ಎಂದಲ್ಲ ಆದರೆ ಇವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಬದುಕು ಅಂತಹ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

೫.ಈ: ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪ- ಓರಣವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರು

ಚಿತ್ರ ೬ ಕಾ ೩೮೪ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪ ಓರಣವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಫಾಲಾಜಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟು

"*. ಇವರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

*. ಕ್ರಮಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ಅಂತೆಯೇ ಶುಭ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ಇವರ ಅವಗಾಹನೆ ದೊಡ್ಡದು.

*. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದರೂ ಸರಿ, ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

*. ಇವರಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್ಫಿರಿಯಾರಿಟಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆತುರವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಬಲ್ಲರು. ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ.

*. ಇವರ ಬರಹ ತುಂಬಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿ ಓದಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರಿ ಎಂಬುದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

*. ಇವರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಪ್ರತಿಯು ಕೃತಿವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಶುಭ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಇವರು.

*. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ದಿವಂತನಾದರೂ ಸಹಾ ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಲು ಬಯಸರು"[೩]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು:

*. ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸರು ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಪ್ರತಿಯು ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಠವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಮರ್ಶಾಬುದ್ದಿ ಇದ್ದೂ ಕೂಡಾ ಮೂಲ ನಿಷ್ಟೆ ಇವರ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

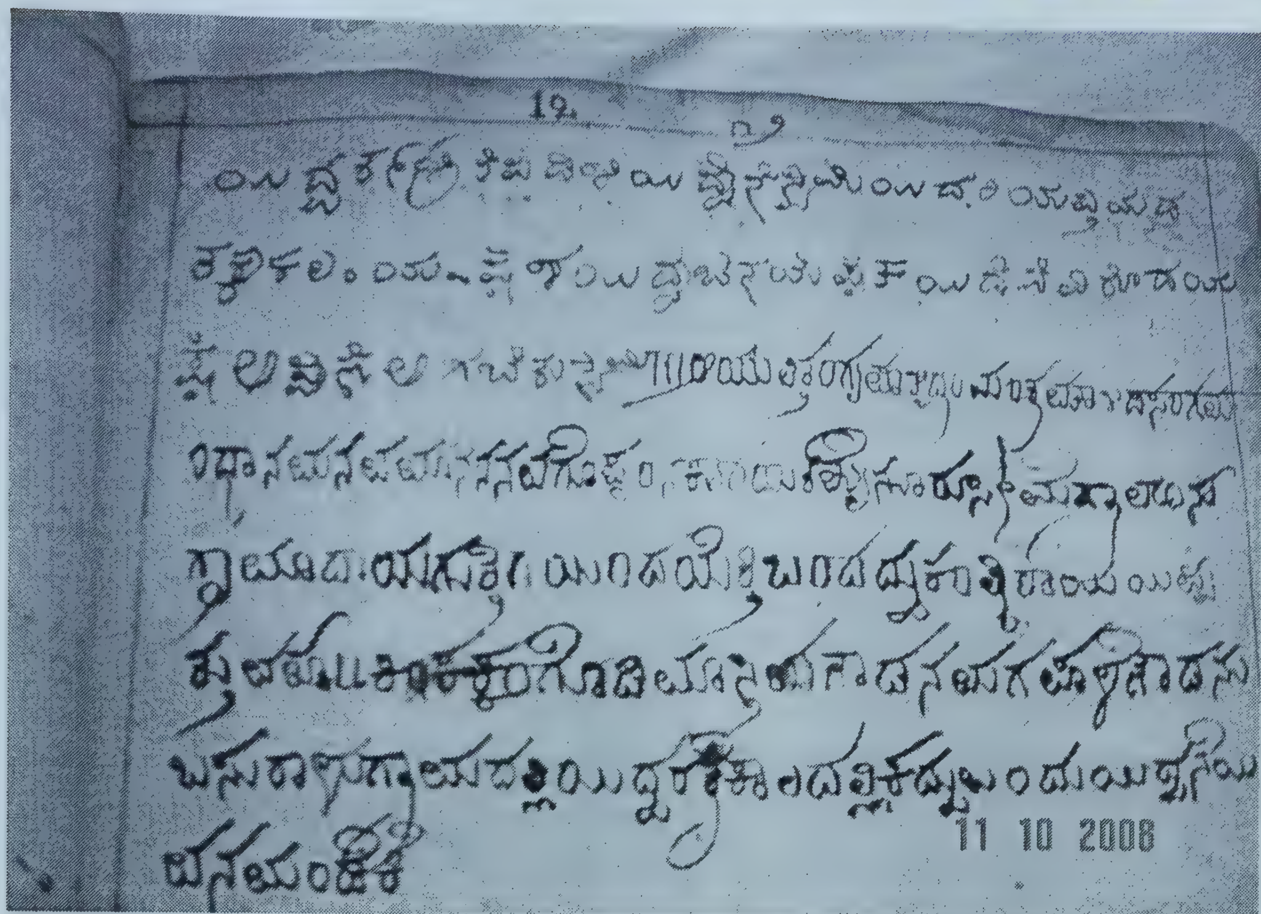
*. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗುವುದರಿಂದ ಇವರ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪ ಬರಹವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದ ಜನರಿಗೆ ಲಿಪಿಕಾರನ ಕಾಲದ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

*. ಕ್ರಮಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇವರು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕ್ರಮಶಿಕ್ಷಣದ ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನೂ ಮೀರಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮೂಲ ಅಥವಾ ಪರಂಪರಾಗತ ಪ್ರತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾಕಾರರಿಗೆ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ತುಸು ಸುಲಭ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

*. ಇವರಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣವೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರರೂ ಅಂತೆಯೇ ವಾಹಕರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಕಾರರು ಮೂಲ ಪ್ರತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಟರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

೫.ಉ: ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಕೈಬರಹ

ಚಿತ್ರ ೭ ಕಾ ೬೪೨ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಹೀಗೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಬರಹಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಬರಹಗಾರರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ.

"*. ಇವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಮಯವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಬಹಳ ಆತುರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

*.ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧಿಮಾಕು, ಸ್ವಂತ ಆಲೋಚನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ"[೪]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಕೆಲವು ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

*. ಇಂತಹವರು ಆತುರಗಾರರು ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವವರಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವಂತಹ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತದೆ.

[illegible]

*. ಬೇಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸರಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳು ಕಾಲದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವೇಗಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಓದುಗರು ನೆನಪಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲೂ ವೇಗಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು.

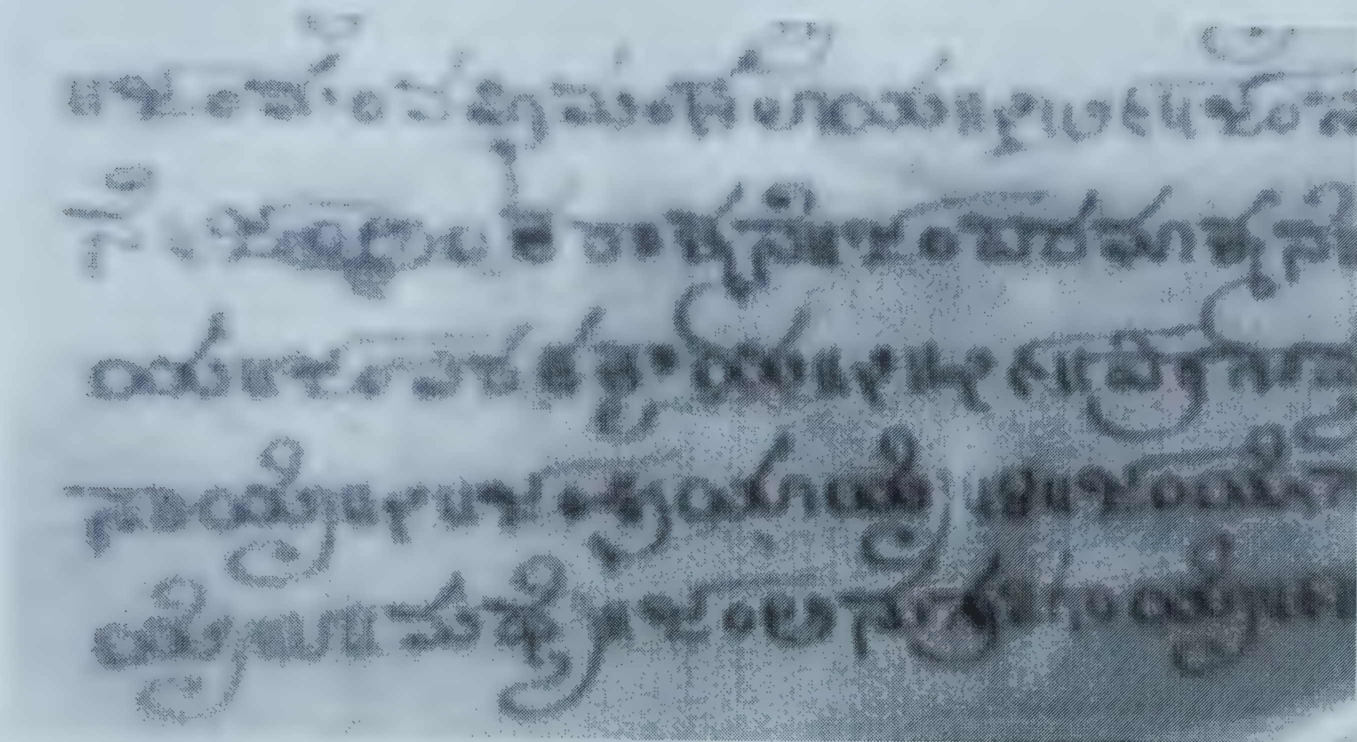
*. ಆತುರದ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಇವರಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಣದಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆತುರದಿಂದಾಗಿ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು

*. ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾಕಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಸವಾಲು. ಓದು ಕಷ್ಟ, ಅರ್ಥ ದಕ್ಕುವುದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟ ಎಂಬಂತಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಪಿಕಾರ ಹೀಗೆ ಆತುರದಿಂದ ವೇಗಿಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾಕಾರ ನಿಧಾನಿ ಆಗಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ.

*. ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಇವರ ಉದ್ದೇಶ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ಇವರ ಪ್ರತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಮೂಲ ಕವಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಹೊಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದಂತೆ ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡಂತೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳು ಇಂತಹ ಬರಹಗಾರರ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು. ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿತ ಭಾಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು.

೫. ಊ: ಒತ್ತಡ ಆಧಾರಿತ ಅಧ್ಯಯನ – ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡದ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಚಿತ್ರ ೮ ಕಾ ೭೪೫ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಹೀಗೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗಮನಿಸಬಹುದು

"*. ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವೆಂದರೆ ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಬುದ್ದಿ ಇವರ ಶಕ್ತಿ

*. ಇವರು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಧೈರ್ಯಸ್ಥರು. ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡಾ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೆಚ್ಚು.

*. ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರೊಂದಿಗೆ ವಾದಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇವರು ನಂಬಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಕೆಲವು ಅನಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಜುಗರ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವರು. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಏನೇ ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

*. ಎಂತಹ ಪ್ರಮಾದ ಬಂದರೂ ಎದುರಿಸಲು ತಯಾರು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಇವರ ಬರಹದಲ್ಲಿನ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

*. ತಮ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಬುದ್ದಿಯಿಂದ ಇವರು ಎಂತಹವರನ್ನೂ ಚಕಿತಗೊಳಿಸಬಲ್ಲರು."[೫]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು

*. ಯಾವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಣ್ತಪ್ಪು, ಕೈತಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

*. ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಆದುದರಿಂದ ಇವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತುರದಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

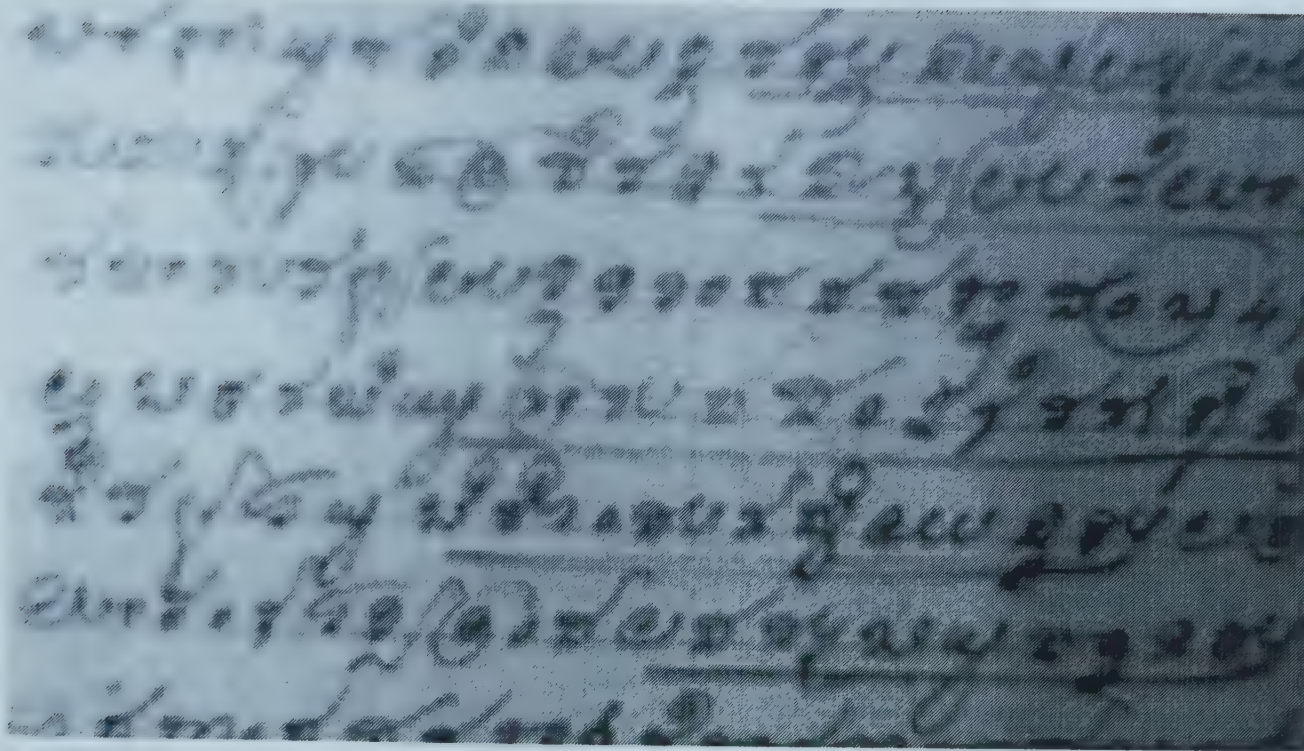
*. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇರುವವರಾದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶವೂ ಇದ್ದು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

*. ವಾದಪಟುತ್ವ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದುದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸಹಾಯಕ ಓದುತ್ತಾ ಹೋದುದನ್ನು ಇವರು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇವರು ತಪ್ಪು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ತಪ್ಪೇ ಬರೆದರೂ ಸಹಾ ತಪ್ಪೇ ಸರಿಯೆಂದು ವಾದಿಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳು ನಿಂತ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ತಪ್ಪಾದುದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಃ ಕವಿಯೇ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಆ ಕವಿಗೇ ತನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ದಿ ಇಂಥವರಿಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚೇ ಇರುತ್ತವೆ.

೫.ಋ: ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರು

ಚಿತ್ರ ೯ ಕಾ ೮೦೧ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ

“*.ಲೇಖನಿಯನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*.ಲೇಖನಿಯು ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಯೂ ಅಂಟಿದಂತೆ ಬರೆಯುವವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರದು.

*. ತಾವು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರ ಬಗೆ ಹಠಮಾರಿತನ ಒಂದಂಶವಾದರೆ ಇತರರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರು ತಯಾರು.

*. ದಾನಬುದ್ಧಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು.

*. ಶರೀರ ಬಲಹೀನವಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲವೂ ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇವರದು, ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

*. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವುದು ಇವರ ದುರ್ಗುಣ ಇವರ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದಲ್ಲ ಆದರೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗುವುದು ಇವರ ಬಲಹೀನತೆ.

*. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪ ಓರಣವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಇವರ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ "[೬]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು

*. ಇಂತಹವರು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸರಿಯೆಂದು ಹಠ ಹಿಡಿಯುವರಾದರೂ ಸಹಾ ಯಾರಾದರೂ ಇವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಪ್ರತಿಯು ಶುದ್ಧವಾಗಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

*. ಎಲ್ಲವೂ ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಇವರು ಶೈವರಾಗಿದ್ದರೂ ವೈಷ್ಣವ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರ ಬಂದರೂ ಹರಿನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದರೂ ಸಹಾ ಇವರು ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಪ್ಪ ಓರಣ ತೋರುತ್ತಾರೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

*. ತೇಲು ಅಕ್ಷರವು ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು ಕುರಿತು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ದೂರ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ಕುರಿತು ತಾದ್ಯಾತ್ಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು ಏನೆಂದರೆ ಅಕ್ಷರ ಹಗುರ ಅಥವಾ ತೇಲು ಅಕ್ಷರವಾದುದರಿಂದ ಗಣಕ ಯಂತ್ರದ ಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿಯು ತುಸು ಮಂಕಾಗಬಹುದು.

*. ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವವರು ಇವರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಲಿಪಿಕಾರನ ಆದರ್ಶ ಕಾಣಬಹುದು.

ಇವರ ಕೃತಿ ಕುರಿತು ಅನುಮಾನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

೫.೩೦: ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಂಕುಡೊಂಕು, ವಾಲುವಿಕೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಮೂರು ಬಗೆಯ ತಲೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು

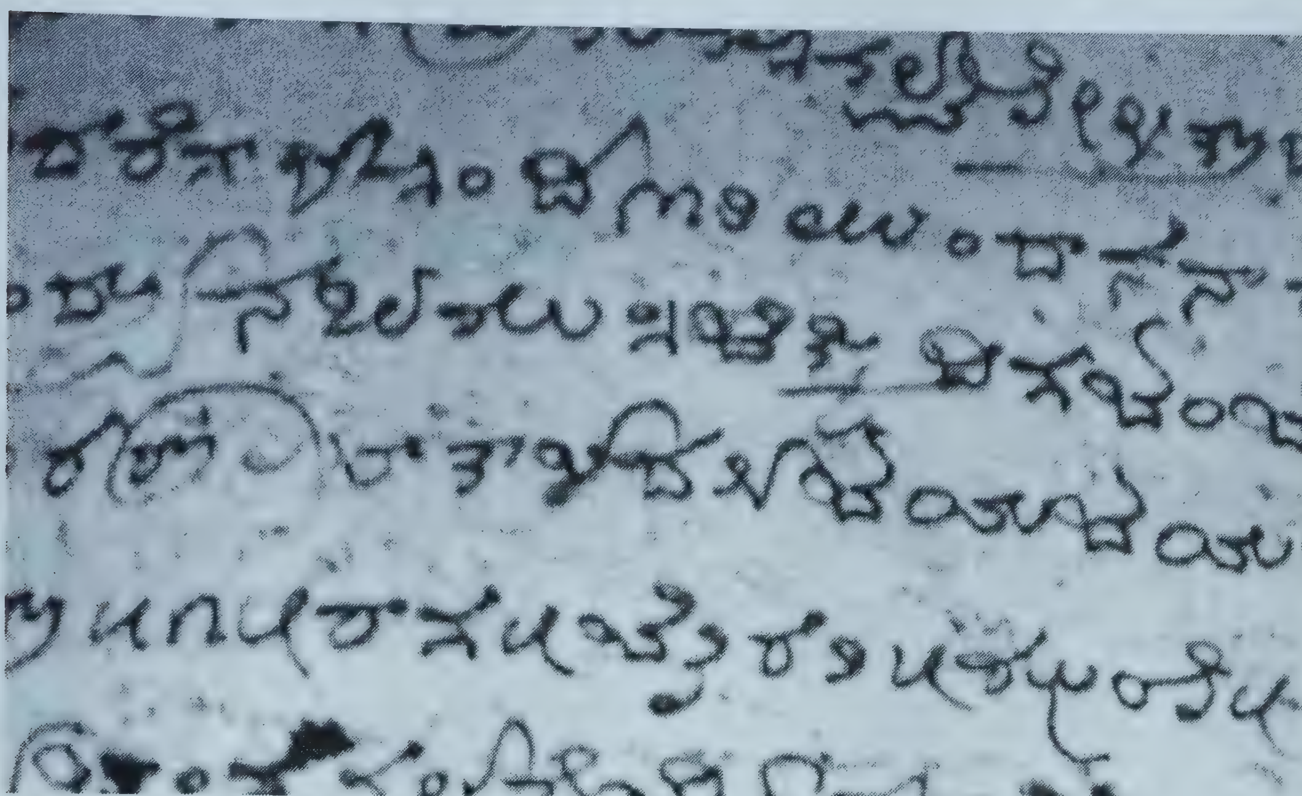
೧. ಬಲಗಡೆಗೆ ವಾಲುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

೨. ಎಡಗಡೆಗೆ ವಾಲುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

೩. ನೆಟ್ಟಗೆ ಬರೆಯುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಈ ಮೂರೂ ಬಗೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

೩.೫೦.೧. ಬಲಗಡೆಗೆ ವಾಲುವ ಅಕ್ಷರಗಳ ಬಳಸುವವರು

ಚಿತ್ರ ೧೦ ಕಾ ೭೦೧ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

" *. ಹೀಗೆ ಬಲಗಡೆಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಬಾಗಿದಂತೆ ಬರೆಯುವವರು ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆರೆತುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇಂಥವರನ್ನು ಬಹಿರ್ಮುಖ(Extravert) ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವರು ಎನ್ನಬಹುದು.

*. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರು ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಮಾಜದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಂಚ ಆಸಕ್ತಿಪರರು.

*. ಹೊಸ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

*. ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚು.

*. ನಿಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆ ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಟ ಗುಣ.

*. ಒಂದು ಗುರಿಯತ್ತ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಇವರಿಗಿರುತ್ತದೆ.

*. ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಡೃಢ ನಿರ್ಧಾರವಿರುತ್ತದೆ.

*. ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿರದೇ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ.

*. ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಉತ್ಸುಕತೆ.

*. ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ಸೆಂಟಿಮೆಂಟಲ್ಲಾಗಿ ಇರುವುದು.

*. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಏನೆಂದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಎಂಬ ಭಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದಂತಾಗಿ ಕಂಗಾಲಾಗುವುದು ಇವರ ದೊಡ್ಡ ಬಲಹೀನತೆ."[2]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು:

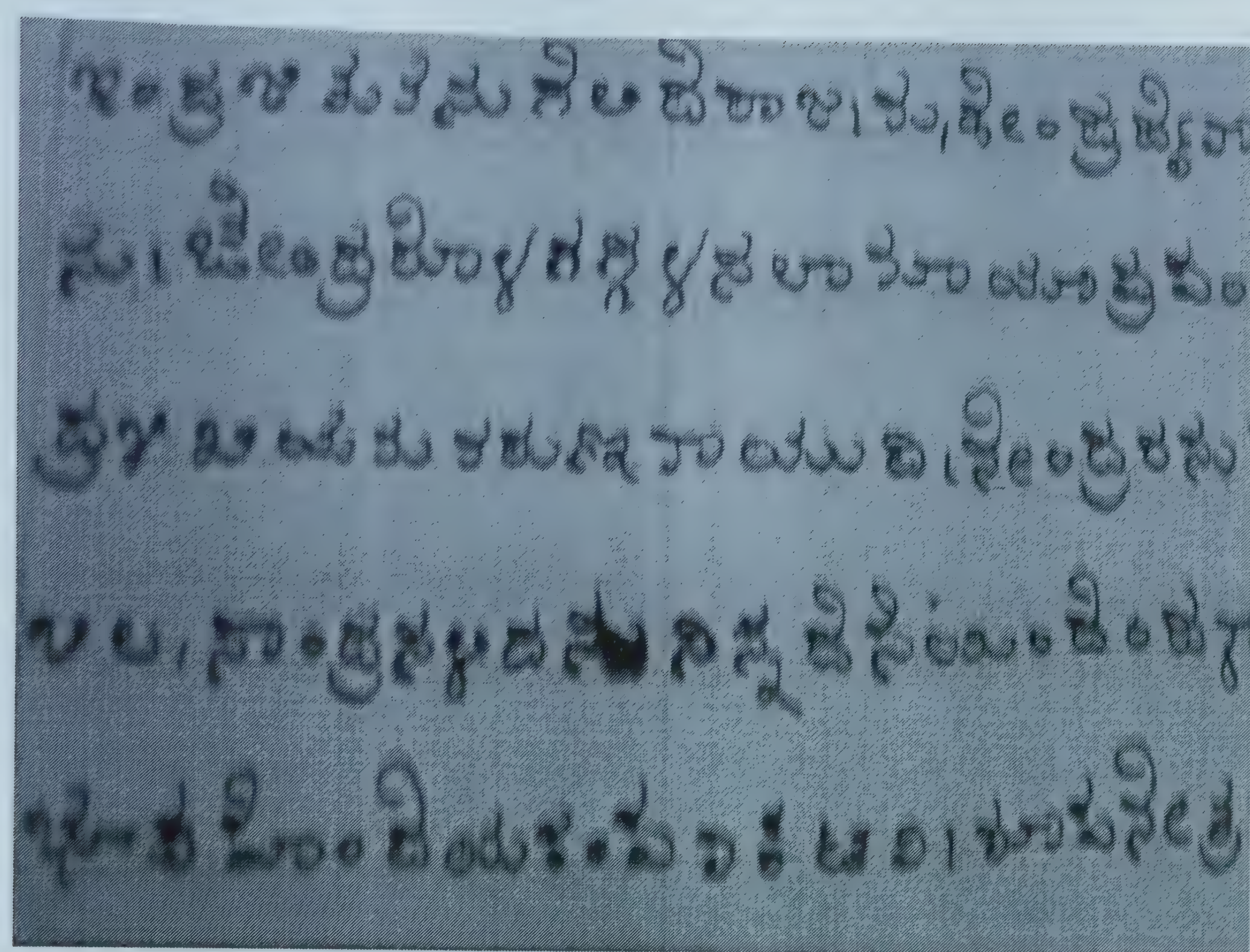
*. ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆರೆವ ಬುದ್ದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಅರಿವು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಇಂತಹ ಅರಿವು ಕಾವ್ಯ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಕವಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ.

*. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮಾನವಪ್ರೀತಿಯ ಮನಸ್ತತ್ವ (ಫಿಲೋಂತ್ರೊಫಿಕಲ್ ಆಲೋಚನೆ – Philonthrophical Approach) ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹವರು ಹವ್ಯಾಸಿ ಪ್ರತಿಕಾರರಾಗಿದ್ದರೆ ಉದಾತ್ತ ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಾನವತೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ

*. ಇವರ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

*. ಒಂದು ಗುರಿಯತ್ತ ಹಂಬಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಸಹಜ.

೫.೩೦.೨: ಎಡಗಡೆಗೆ ವಾಲುವ ಅಕ್ಷರಗಳು

ಚಿತ್ರ ೧೧ ಕಾ ೬೮೬ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ವಿಧದ ಕೈಬರಹದವರು ವಿರಳ. ಇಂಥವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ವಿಭಿನ್ನ

"   *.   ಇವರು ಬಹಳ   ಮಟ್ಟಿಗೆ   'ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ'(Intravert) ನಿಸ್ಸಂಗಿ(Misanthrope) ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಗವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅನುಭವಿಸರು.

*. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಪ್ತ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*.ಪ್ರತಿ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ತುಂಬಾ ಬಲಿಷ್ಟ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

*.ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಯಾವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ನಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಗುಣ

*. ಒಳ್ಳೆಯ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ, ತುಂಬಾ ನಿಯತ್ತು ಇವರ ಶಕ್ತಿ

*. ಆಗಾಗ ಸಿನಿಕಲ್ ಆಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದೂ ಉಂಟು.

*. ತುಸು ಅಹಂ ಕೂಡಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶ.

*. ತುಸು ಅಹಂ ಕೂಡಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶ.

*. ಅನುಭವಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುವುದು ಇವರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ"[೮]

ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಇಷ್ಟು.

*. ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಗುಣವನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಅಂತರ್ಮುಖದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಲ್ಲೀನರೂ ಆಗಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ದೂರ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಎಂಬ ಮನಸ್ತತ್ವ ಇವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಜಾಸ್ತಿ. ನಂಬಿಕಾರ್ಹ ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಮಾಜಮುಖಿಗುಣದ ಭಾವವುಳ್ಳ ಕಾವ್ಯ ನಂಬಿಕಾರ್ಹವಾಗದಿರಲೂಬಹುದು.

*. ಒಳ್ಳೆಯ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಪುನರುಕ್ತಿ, ಅನಗತ್ಯ ಪುನರ್ ಬಳಕೆಗಳು ಇಂತಹವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರದೇ ಹೋಗಬಹುದು.

*.ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಮೂಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

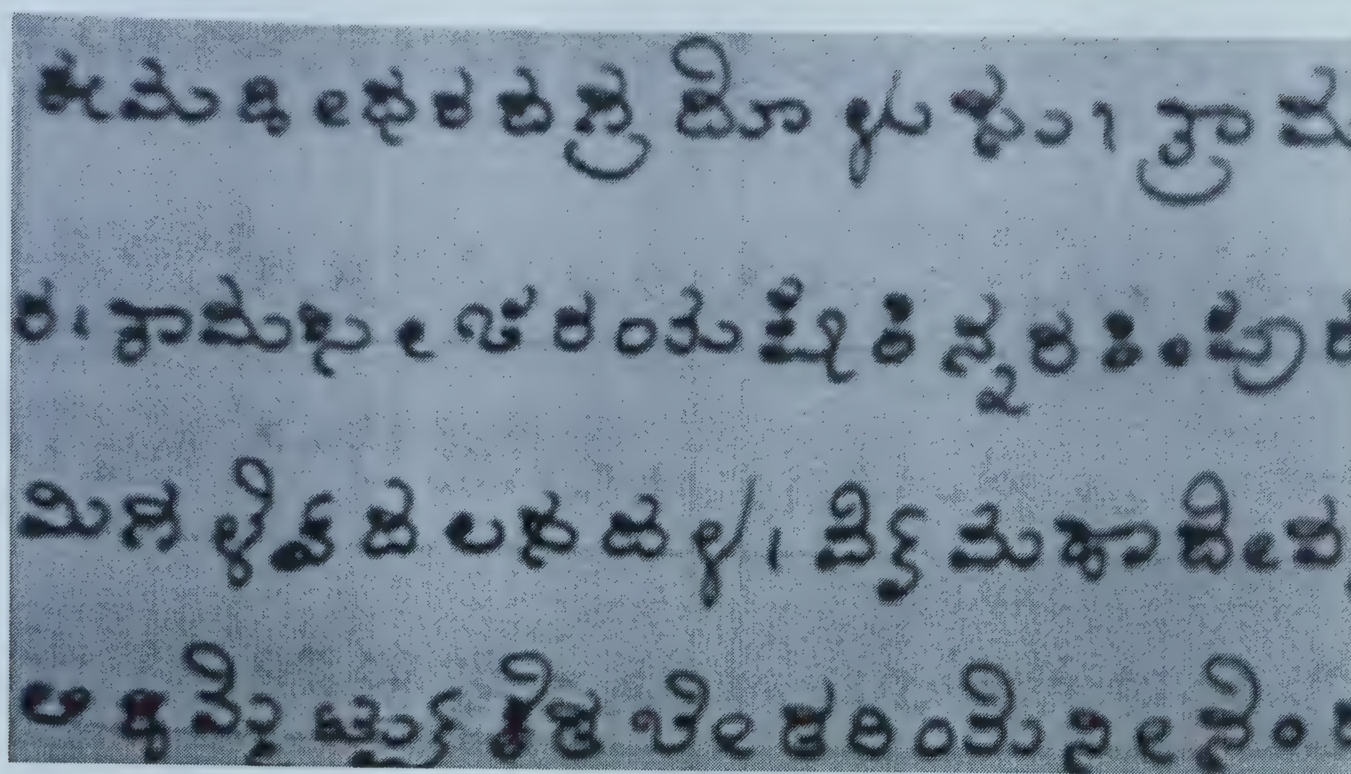
*. ಅಹಂ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ತನಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಬಳಸುವ, ಉಳಿದುದನ್ನು ಬಳಸದೇ ಬಿಸುಡುವ ಅಂಶ ಕಾಣಬಹುದು.

*. ನಿಸ್ಸಂಗಿ ಭಾವ ಇವರದು ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯ ಹಾಗೂ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೇಮ ಸಮೃದ್ದವಾಗಿ ಇರುವ ಕಾರಣ ಇವರ ಬರಹ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕವಿಯ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಅನುಭವಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುವವರು ಇವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾವ್ಯ ತುಸು ನೆಗೆಟಿವ್ ಅಥವಾ ಕಹಿ ಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ಅದೇ ಅನುಭವದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೈಹಾಕಿದಾಗ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ ಕೃತಿಯು ಹಿಂದಿನ ಕಾವ್ಯದ ವಾಸನೆಯನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಅಪಾಯ ಇಂಥಹವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

*. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದವರು ಕಾವ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಂತೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶುಷ್ಕತನ ಅಥವಾ ಭಾವರಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಕ್ಷೇಪಗಳೂ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಹಜ.

೫.೫೦.೩: ನೆಟ್ಟಗೆ ಅಕ್ಷರ ಬರೆಯುವವರು

ಚಿತ್ರ ೧೨ ಕಾ ೬೮೦ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

“*. ನೆಟ್ಟಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಒಂದು ಸಂಯಮ ಇರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಆದರೂ ಒಳಗೊಳಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲೂ ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ.

*. ಇವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಮೆದುಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

*. ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಗಿಂತ ಬಾವುಕತೆ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ

*. ಘಟನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ

*. ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಬುದ್ದಿ ಹೆಚ್ಚು.

*. ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಕೂಡಾ ಅದರ ತಯಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವವರು.

*. ಇವರಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣ ಹೆಚ್ಚು.

*. ಇವರಲ್ಲಿ ಆನಂದ ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೆಲಸದಿಂದಲ್ಲ

*. ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದು ಅಧೀನ ಗುಣ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ.

*. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವರು ನ್ಯೂಟನ್ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರಲ್ಲಿ ಅಹಂಭಾವ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ

*. ವಾಸ್ತವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇವರ ಬಲ ಹಾಗೂ ಕೊರತೆ. ಬಲ ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಬದುಕಬಲ್ಲರು. ಕೊರತೆ ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಆನಂದ ಅನುಭವಿಸಲಾರರು."[೯]

ಇಂತಹವರು ಲಿಪಿಕಾರರ ಕೃತಿಯ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು:

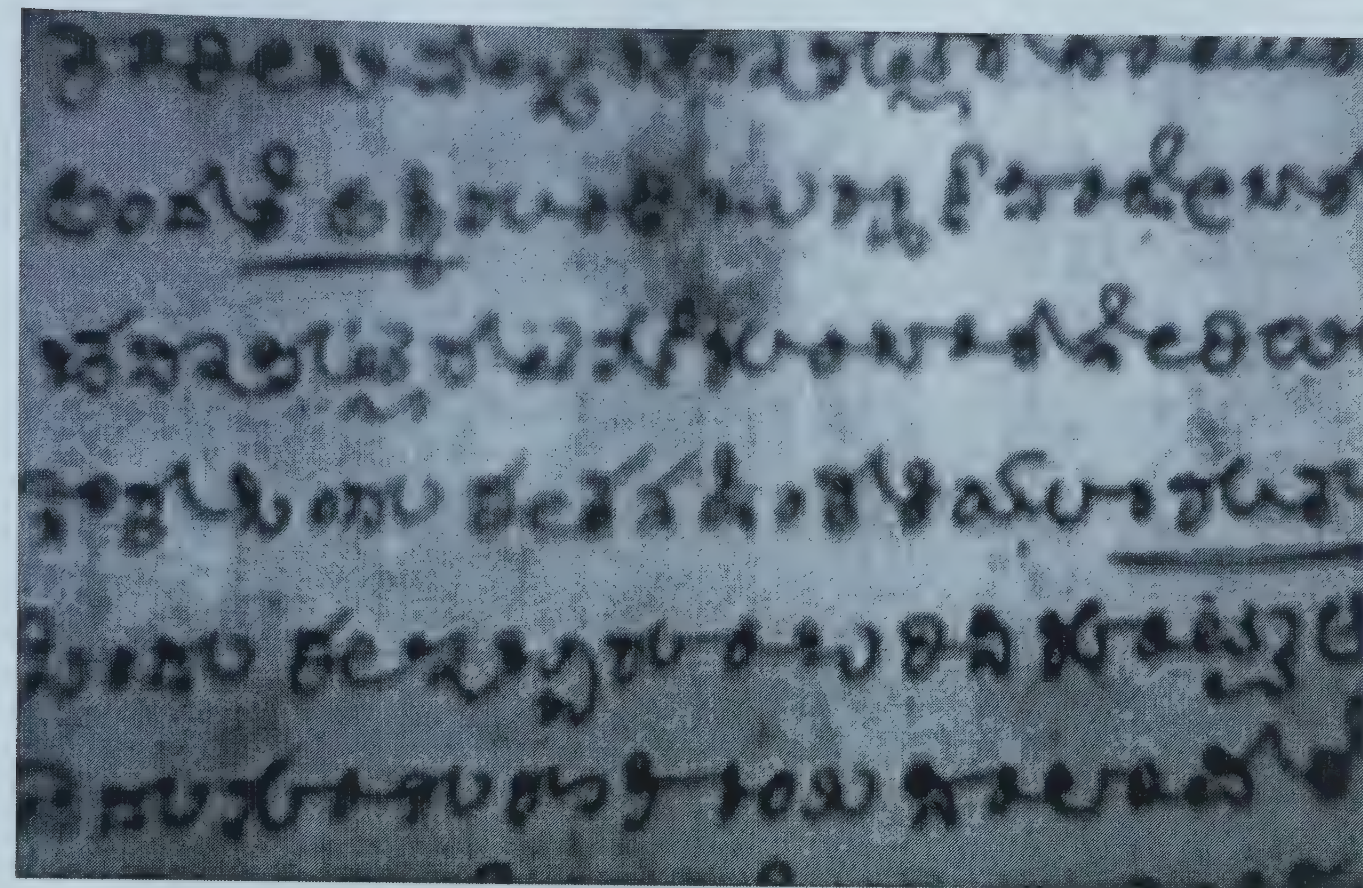
*. ಹೃದಯ ಸಂವಾದ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆನಂದಿಸಬಿಡದು. ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಭಾವಗಳ ವಿದ್ಯುದಾಲಿಂಗನ ಆದರೂ ಸಹಾ ಇವರು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ ಭಾವನೆಯ ಬದಿಗೊತ್ತುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ರಸಸ್ಥಾನ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಗಳಂತಹ ವಿವರಗಳು ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬಹುದು. ಇಂಥವರು ಲಿಪಿಕಾರರಾಗಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ/ಪದ್ಯ/ಸನ್ನಿವೇಶ ಲೋಪಗಳು ಕಂಡುಬರಬಹುದು.

ಇಂತಹವರು ಕವಿಯ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾದರೂ ದಾಟಿ ಹೋಗಬಲ್ಲರು. ಹಾಗಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೫.ಎ: ವಾಕ್ಯಗಳ ಏರುಪೇರು – ನೇರವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರು

" ಗೆರೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಗದಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಇಂತಹವರ ಬರಹ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ತತ್ವದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರು.

ಚಿತ್ರ ೧೩ ಕಾ ೭೯೬ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

*. ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಬರೆಯುವವರು ಬಹಳ ನಿಧಾನಸ್ಥರು.

*. ಇವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗಳ ಆಸೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

*. ನೀತಿ ನಿಜಾಯಿತಿಗೆ ಕಟ್ಟು ಬೀಳುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ರಾಕ್ ಆಫ್ ಜಿಬ್ರಾಲ್ಟರ್‌ನಂತಹ ಅಂದರೆ ಬಂಡೆಯಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಬೇಗನೆ ಆವೇಶಕ್ಕೆ ಇವರು ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಗ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

*. ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ. ಪ್ರಶಾಂತತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ.

*. ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ.

*. ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಸಲಹೆ ಇವರು ನೀಡರು.

*. ಇವರ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೈಲಾಗದತನ ಎನ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದು ಹಠವೂ ಎನ್ನಿಸಬಹುದು.

*. ಇವರೇನೆಂದು ಇವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತು.

*. ವಿರುದ್ಧ ಲಿಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ನಡೆವ ಸಂಯಮದ ಹೊರತು ಓಡುವ ದುಡುಕು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

*. ಸಹನೆಯುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಎಂತಹ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಇವರು ಜಾರಿ ಬೀಳುವ ಗುಣದವರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

*. ಒಳಗೆ ತುಂಬಾ ಎತ್ತರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವುಳ್ಳವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕಷ್ಟ ಪಡುವ ಗುಣ ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಟತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

*. ನೀತಿ ನಿಜಾಯಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಬದುಕಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು.

*. ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳ ಇವರು ಅದರಿಂದಲೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

*. ಇಷ್ಟಪಡದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದರ ಬದಲು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಆಪ್ತರಿಗೆ ಸಿಹಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಆಗದವರಿಗೆ ಕಟು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಇವರು ಆ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ನಿಜಾಯಿತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

*. ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡರೂ ಸಾಧಿಸಿದರೂ ಸಹಾ ಇವರು ಅಲ್ಪತೃಪ್ತರಲ್ಲ.

*. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಅಧಿಕ, ದ್ವೇಷವೂ ಅಧಿಕ.

*. ಇವರು ದುರಭ್ಯಾಸ, ದುರ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಬೀಳರು.''[೧೦]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು

*. ಇವರು ನೀತಿ ನಿಜಾಯ್ತಿಯಿಂದ ಬದುಕುವವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃತಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯಿಂದಾಚೆ ಹೋಗಲು ಬಯಸರು.

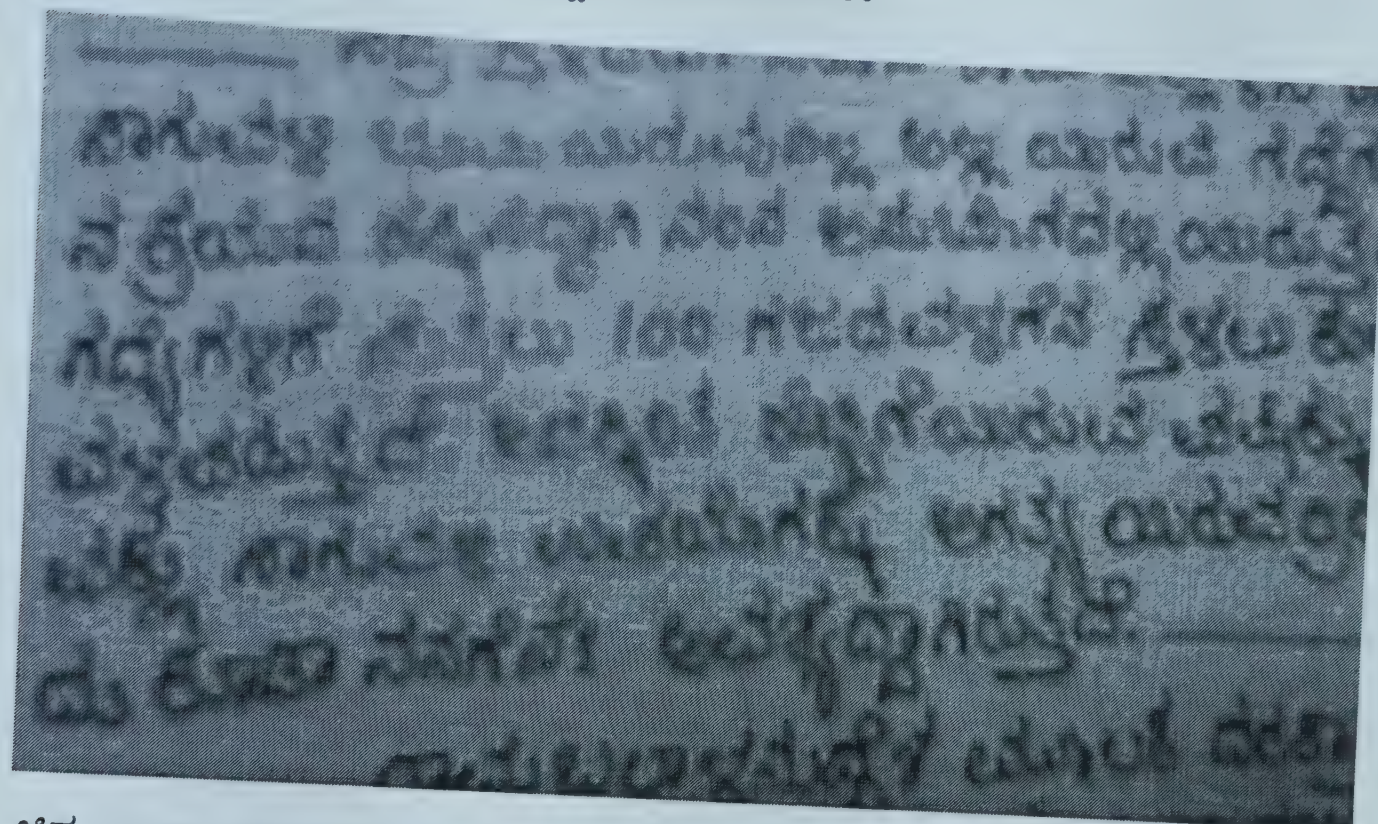
*. ತಾಳ್ಮೆ ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಟ ಗುಣವಾದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಮೂಲ ಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಪ್ರತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಅಲ್ಪತೃಪ್ತಿ ಇವರ ಗುಣದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇವರು ಕವಿ ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಮಾತೃಕೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಉನ್ನತ ವಿಮರ್ಶೆ ಮೂಲಕವಾದರೂ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಎತ್ತರದ ಮನಸ್ಸಿನವರಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಕುಚಿತ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಅಡ್ಡದಾರಿಗಳಿಂದ ಇವರು ತುಂಬಾ ದೂರ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಮಾನಿಸಲು ಕಾರಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಐ.ಏ.ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸೊಟ್ಟಗೆ ಬರೆಯುವವರು

ಚಿತ್ರ ೧೪ ಕಾ ಲಂ೪ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

"ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ನೇರವಾಗಿ ಬರೆದರೂ ಕಾಗದದ ಕೊನೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದ ಜಾಗದಿಂದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಲಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸೊಟ್ಟಗೆ ಬರೆಯುವವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉದ್ವೇಗದ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಉಳ್ಳವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರ ಬರವಣಿಗೆ ಸಾಲು ತಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಇವರ ಒತ್ತಡದ ಮನಸ್ಥಿತಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

*. ಇತರರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿ ಜಾಸ್ತಿ ಎನ್ನಬಹುದು.

*. ಕೋಪವನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥರು.

*. ತಾವು ಶ್ರೇಷ್ಟರೆಂದೂ ಇತರರು ಕನಿಷ್ಟರೆಂದೂ ಇವರ ನಂಬಿಕೆ.

*. ಕಣ್ಣೀರು, ಅಂತಃಕರಣ, ದಯೆ, ಕ್ಷಮೆಯಂತ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ನೀಚ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

*. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಯಸದವರು ಇವರು.

*. ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಇತರರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಒತ್ತಡ ಹೇರದೇ ತಾವೇ ಅಧಿಕಾರಯುತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಟ ಭಾವಾವೇಶ ಇರುತ್ತದೆ.

*. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ಪಡೆವವರು ಇವರು ಅದರ ರಿಪೇರಿ ಇವರ ಖುಷಿ.

*. ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಸವಿಯುತ್ತಾರೆ, ಅಂತೆಯೇ ತುಂಬಾ ಬೇಗ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಲೂ ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ.

*. ಇವರು ವಿಭಿನ್ನ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳ ಮಿಲನದಂತೆ ಇರುವವರು.

*. ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇತರರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

*. ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕಲಾರರು.

*. ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಆನಂದಭಾಷ್ಪದಂತೆ ತೋರಿಸಬಲ್ಲವರು ಇವರು.

*. ಇವರು ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಯೋಗಿಗಳಂತೆ ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

*. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇತರರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರಿಗೆ ಬರುವ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಸದಾ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲೊಂದು."[66]

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು ಇಷ್ಟು

*. ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವ ಗುಣ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಧೀನ ಗುಣ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮೂಡಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

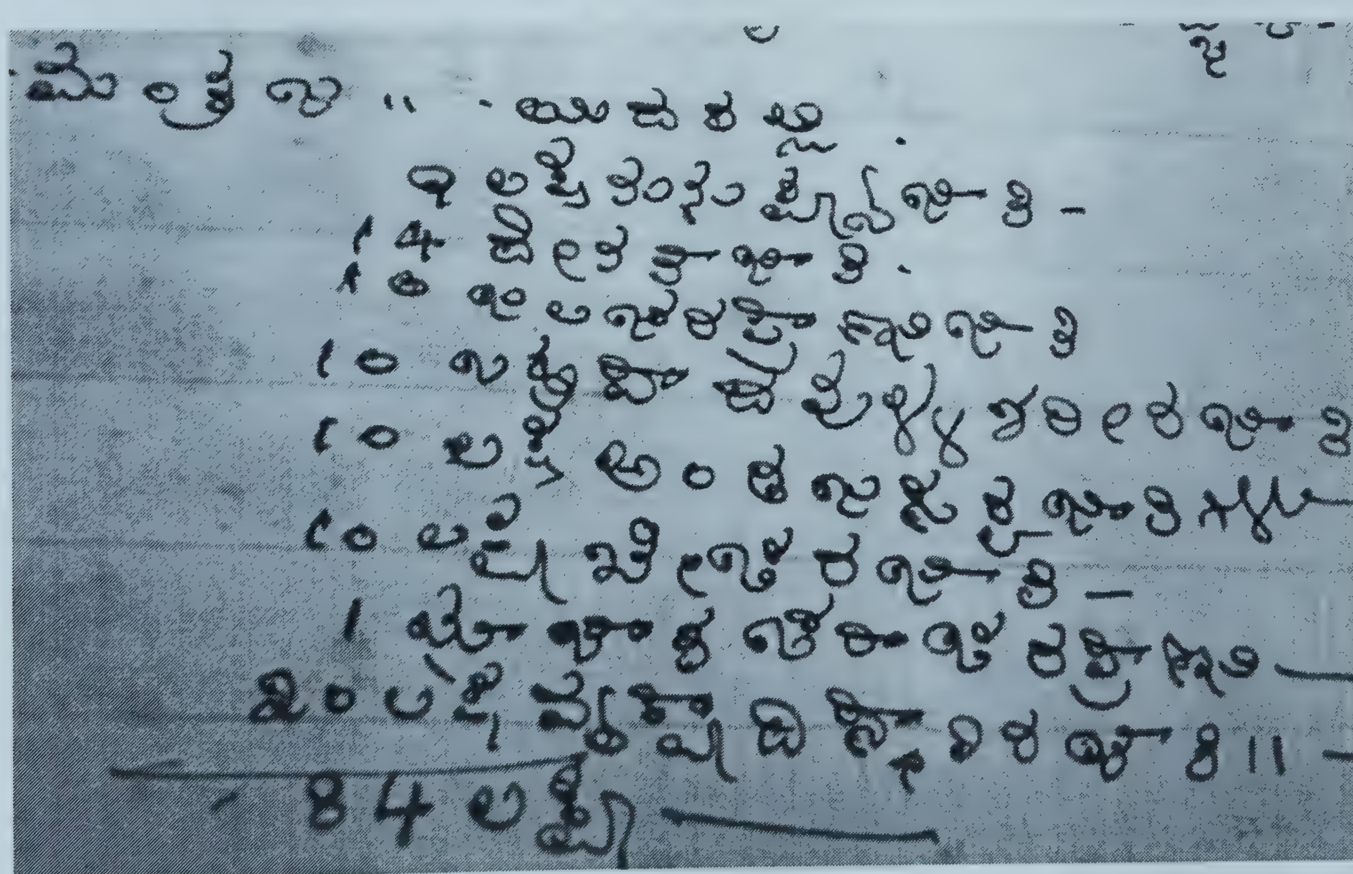
*. ಇತರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬಲ್ಲರು ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು ಅನ್ನುವ ಮನಸ್ತತ್ವ ಕಾವ್ಯದ ರಸಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕವಿಸಮಯದೊಂದಿಗೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ

*. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯ ಪಡೆವ ಗುಣ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಕೃತಿಯ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾಗವು ತಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ದಕ್ಕದೇ ಹೋದರೂ ಸರಿ ಇತರರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಕೊಡರು.

*. ತಪ್ಪುಗಳಾದರೆ ಒಳಗೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೊರತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿ ಮರುಗುತ್ತಾ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಇಂತಹವರು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು.

೫.ಐ. ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಸೊಟ್ಟಗೆ ಬರೆಯುವವರು

ಚಿತ್ರ ೧೫ ಕಾ ೮೦೫ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

“ಮೊದಲು ನೇರವಾಗಿ ಬರೆದರೂ ನಂತರ ಕೆಳಕ್ಕೆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಜಾರಿಸುವವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದೇ ಹೋದೇವೇ

ಎಂಬ ಅಭದ್ರತೆಯೊಡನೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ರೀತಿ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಹೇಳುವ "ಕೊಟ್ಟ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಲಾಗದೆ ಅನ್ಯ ಕುದುರೆಯ ಬಯಸುವವರು ವೀರರೂ ಅಲ್ಲ ಶೂರರೂ ಅಲ್ಲ" ಎಂದ ಮಾತಿಗೆ ಇವರು ಮೂರ್ತ ರೂಪ.

*. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ಹಾಗೂ ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಅದಾಗದೆ ಆನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸಿ ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಚಂಚಲಶೀಲರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಧನವನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ತೀರಾ ಸಣ್ಣದ್ದಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ಸಹಾ ಆಗಬಲ್ಲರು

*. ಇತರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಯಾವುದೇ ಕಾಯಿಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ತೀವ್ರ ಭಾವದಿಂದ ಹೇಳಿದಾಗಲೂ ಅವರ ಭಾವತೀವ್ರತೆ ಅವರಿಗಷ್ಟೇ, ತಮಗೇನೂ ಅಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾ ಕೂತಿರುವಂತಹ ಮನಸ್ಸಿನವರು.

*. ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಬೇಗ ದಾಸರಾಗುತ್ತಾರೆ.

*. ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಸುಂದರ ಕನಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಹ ಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯಿರದು.

*. ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಗುಣ

*. ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವುಳ್ಳವರು

*. ಚಂಚಲತೆಯಿದ್ದರೂ ಜೀವನದ ಅವಗಾಹನೆಯಿಂದಾಗಿ ಯಾರೂ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಯೋಚಿಸರು, ಮಾತನಾಡರು.

*. ಯಾವುದೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ." ೧೨

ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಊಹಿಸಬಹುದು.

*. ಇಂತಹವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಭದ್ರತಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗವಿರದು.

*. ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತುಂಬಾ ಬೇಗ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಾವು ಉಕ್ತಲೇಖನ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಅದನ್ನೂ

ಮಾಡಿ ನಂತರ ಅದನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಲಾಗದೇ ಕಡೆಗೆ ಆ ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಿಂದಲೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುವ ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಚಂಚಲವಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬರಹಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಕೃತಿಯ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು.

*. ಕಾವ್ಯದ ಯಾವುದೋ ಭಾಗ ತಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಯೋಚಿಸದೇ ಅದನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಅದೇ ಕಾವ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಆನಂದಕಾರಕ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸುವ ಇವರು ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚು.

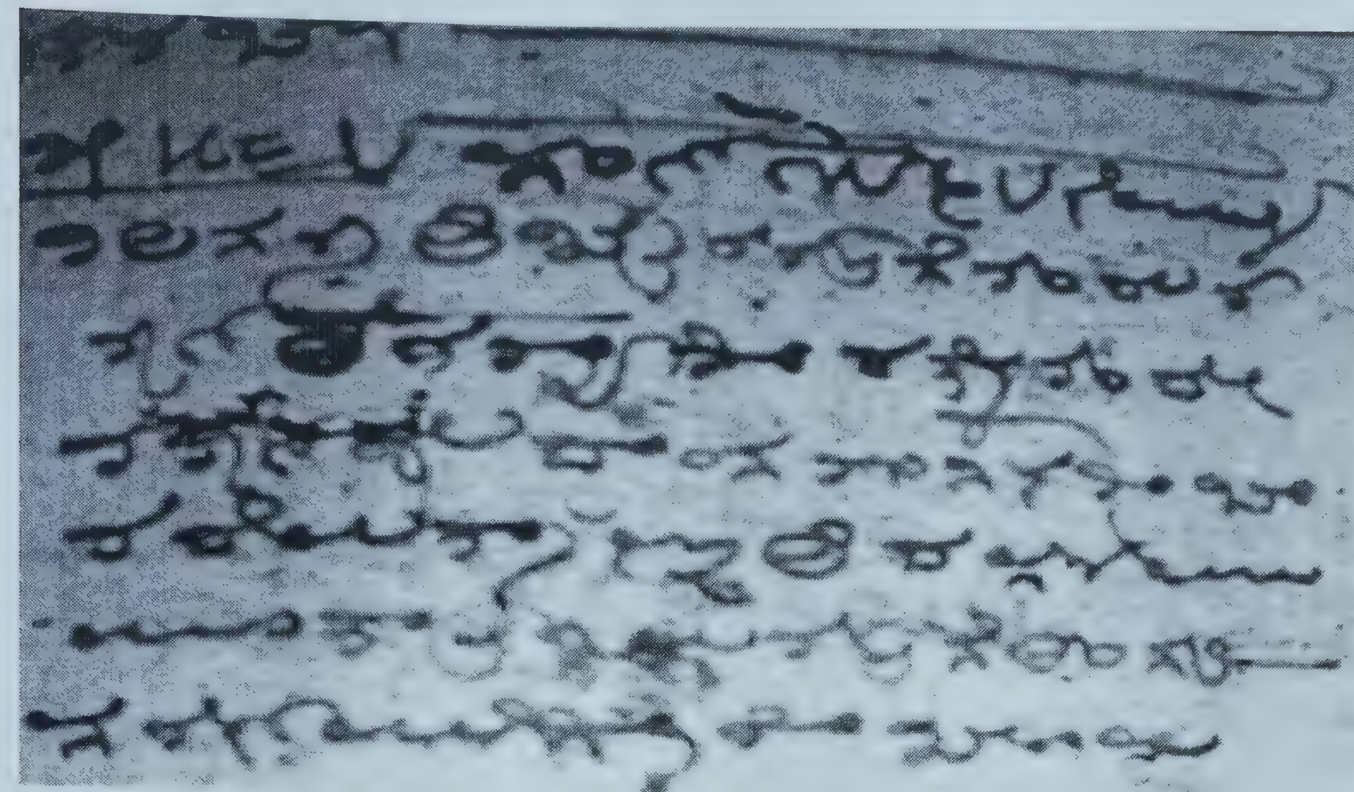
*. ದೊಡ್ಡದ್ದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗದವರೂ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಗುಣವಿಲ್ಲದವರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಉದಾತ್ತ ಗುಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾರರು. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಅಥವಾ ಚಂದ್ರಮತಿಯ ಪ್ರಲಾಪ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ತುಂಬಾ ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲರು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯದ ರಸಸ್ಥಾನದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬಲ್ಲರು.

*. ವ್ಯಸನಗಳಿಗೆ ಬೇಗ ಪಕ್ಕಾಗುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗವು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಠವೂ ಏನಿಲ್ಲ.

*. ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಇಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

***. ಕಾವ್ಯದ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಗೆ ಇವರು ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು.**

೫.೭: ಅಕ್ಷರಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಚಿತ್ರ ೧೬ ಕಾ ೭೦೮ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

" ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ, ಅದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಕಾಗುಣಿತವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅದೇ ಕಾಗುಣಿತವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆಯುವವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ.

*. ಈ ವರ್ಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನರ್ವಸ್ ಆಗುವುದು, ಸುಸ್ತಾಗುವುದು, ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾದ ವಿಷಯ.

*. ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ. ಇತರರಿಗಾಗಿ ಬದುಕುವ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

*. ಆಡಂಭರವಾಗಿ ತಯಾರಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಾ, ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಕಂಗಳಿಗೆ ಇಂಪಾದ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದನ್ನೇ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

*. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಲ್ವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತಾ, ಆ ನಾಲ್ವರೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಾಲ ಕಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

*. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಆತುರಪಡಿಸಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಇಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

*. ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತಾ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಪಡೆವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

*. ತುಸು ಸ್ವಾರ್ಥ ಸ್ವಭಾವ ಇರುವವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಇವರು ಬದುಕನ್ನು ಬಂದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ವಿಧಿ ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನೇ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದಮಯವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ." [೧೩]

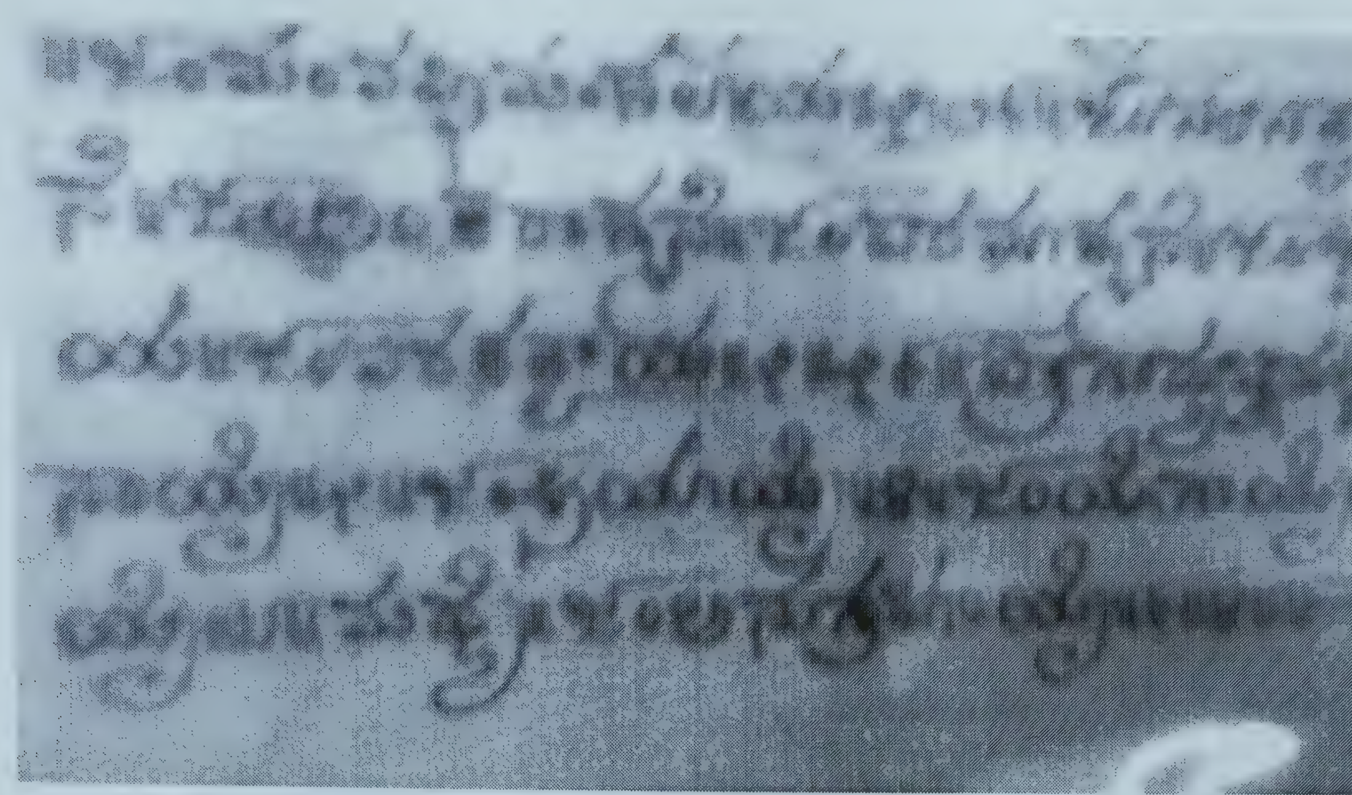
ಇಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಲಿಪಿಕಾರರ ಪ್ರತಿ ಕುರಿತ ಅಂಶಗಳು ಇವು

*. ಇವರು ತುಸು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸಬಲ್ಲ ಮನಸ್ತತ್ವವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಇದೇ ಮನಸ್ತತ್ವ ಕೃತಿ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಇವರ ಪ್ರತಿಯೊಳಗೆ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಹೆಚ್ಚೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

*. ಇವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆನಂದಮಯವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಬರೆವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ತಮಗೆ ಸಂತೋಷ ಕೊಡುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಖಂಡಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಉಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

*. ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆವ ವಿನಯವಿರದೇ ಅಧಿಕಾರಯುತವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆವ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಗಳ ಹಲವು ವಂಶಗಳು ಅಥವಾ ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರದಿಂದಾಗಿಯೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಸಹಾ ಆ ಐದಾರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೂ ಸಹಾ ಇವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ದಕ್ಕದೇ ಹೋದಾಗ ಇವರು ಯೋಚಿಸದೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೫.೬.ಅಕ್ಷರ ಗಾತ್ರದ ಸಮಚಿತ್ತತೆ

ಚಿತ್ರ ೧೨ ಕಾ ೨೦೫ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

“ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರದ ರೂಪ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಹಾಗೇ ನಡುವಿನ ಸಾಲಿನ ಅಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಕೊನೆಯ ಸಾಲಿನ ಅಕ್ಷರ ಒಂದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

- ಇವರು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇಮಿಸುವ ಗುಣದವರು
- ಇವರು ಪ್ರತೀ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಭೂತಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಇಂಥವರ ಬಳಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ
- ಇವರು ಲಾಭ ನಷ್ಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಮಿಂಚು ಹೊಡೆದರೂ ಅಲ್ಲಾಡದ ಜನ ಇವರು, ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಗುಣ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಗುಣವೂ ಇವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮತೋಲನ ಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡಾ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.
- ತಾನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದವರು ಎಂಬ ವೃತ್ತದ ಮೇಲೆಯೇ ಆಧಾರಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಆಂತರಂಗಿಕವಾಗಿ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.”[೧೪]

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶಗಳು ಇವು:

*. ಇವರು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸುವ ಗುಣವಾದುದರಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನಗುಣ ಇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಮತೋಲನ ಸ್ಥಿತಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಹಂಕಾರಗಳು ತುಸು ದೂರವಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಾದ ಮೇಲೂ ಸಹಾ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಅಂಕಿತ ಸೂಚನೆ ಚಿಹ್ನೆ ಇವಾವುಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೇ ಅನಾಮಿಕರಾಗಿ ಉಳಿದುಬಿಡಬಹುದು.

*. ಮಿಂಚು ಹೊಡೆದರೂ ಸಹಾ ಅಲ್ಲಾಡದ ಜನ ಆದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಜಗ್ಗದೆ ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಯೇ ತೋರುತ್ತಾರೆ.

***. ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಗುಣ ಇವರ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದೊಂದು ಅಧಿಕೃತ ಶಕ್ತಿ ತರಬಹುದು.**

೫.೮.ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಳಕೆ

"ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಖಾಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಆತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಾನ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸುತ್ತದೆ.

೫.೮.೧.ಎಡಗಡೆಗೆ ಮಾರ್ಜಿನ್

ಇದು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

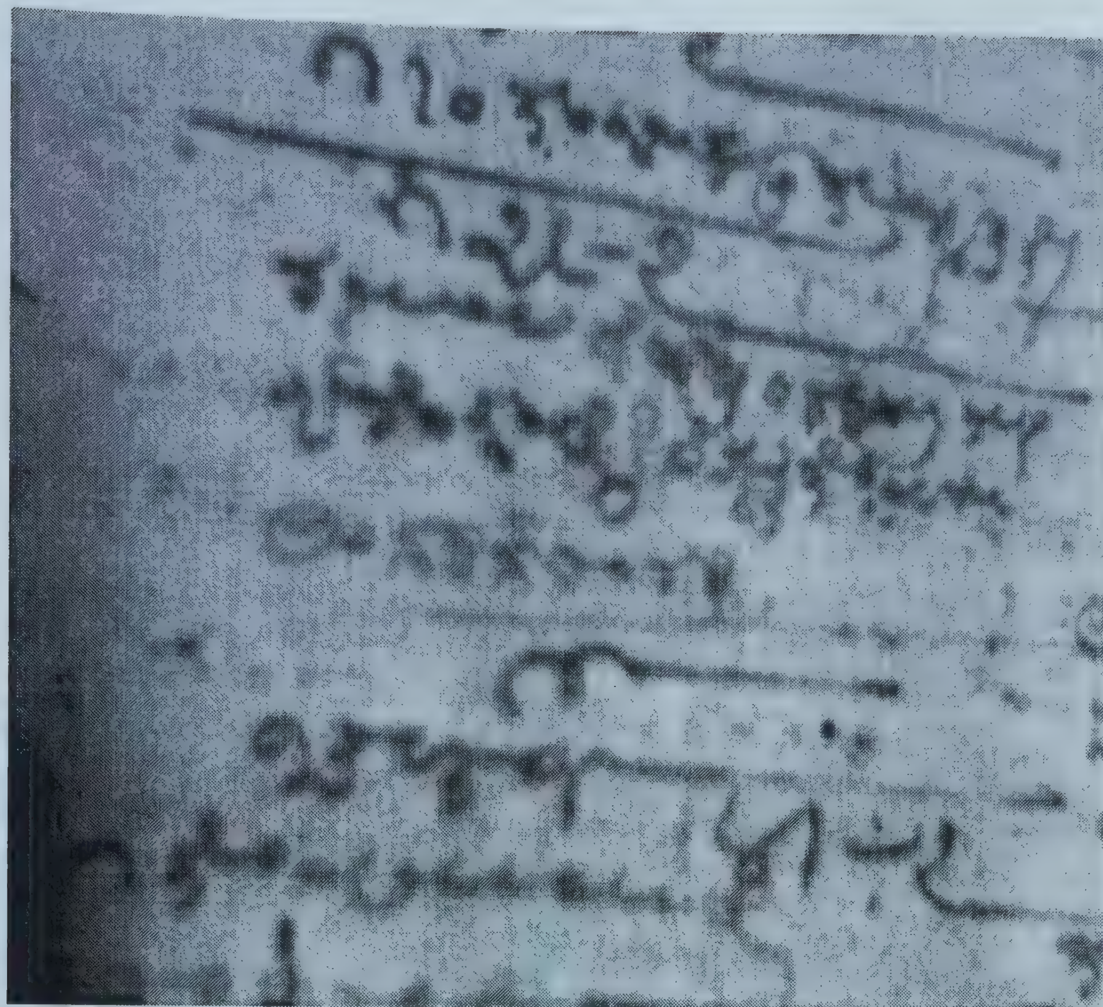
೧. ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಜಿನ್

೨. ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಜಿನ್

೩. ಸಾಧಾರಣ ಮಾರ್ಜಿನ್‌ನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಿಡುವುದು.

೪. ಸಾಧಾರಣ ಮಾರ್ಜಿನ್ನಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಮುಂದೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಿಡುವುದು.

ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಜಿನ್:

ಚಿತ್ರ ೧೮ ಕಾ ೭೧೬ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರ

ಎಡಗಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಜಿನ ಬಿಟ್ಟು ಬರೆಯುವವರು ಸ್ವಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಧಾರ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಪಡದ ಸಂಸ್ಕಾರವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಲಾಸವಂತರಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವರು ತುಸು ಬಿಂಕದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನರೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಯಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದು. ಸ್ವಾವಲಂಬಿತನದೊಂದಿಗೇ ಒಂದಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕಾರವಂತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗೆ ಶುದ್ದತೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು.

೧. ಎಡಗಡೆಯ ಮಾರ್ಜಿನ ಪುಟದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆಯೋ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅದು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇತರರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ದಾನಬುದ್ಧಿಯ ವಿಶಾಲ ಮನದ ಇವರು ಇತರರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎಂತಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು

ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಒಂಥರಾ ನಿನ್ನದು ನಿನ್ನದೇ ಆದರೆ ನನ್ನದೂ ನಿನ್ನದೇ ಇಟ್ಟುಕೊ ಎಂದು ಕೊಡುವ ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಯಂತಹ ಮನಸ್ತತ್ವದವರು. ತುಸು ಆದರ್ಶಮಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದವರು. ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿ ಕೂಡಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕೃತ ಎನ್ನಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ದುರುದ್ದೇಶ ಇವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

೨. ಎಡಗಡೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಿಡುವವರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇತರರ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಡುವ ಮನಸ್ತತ್ವ ಹೊಂದಿರುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಇವರು ಬೇಗ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ನಂಬುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಆಸರೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೇ ಮುಗ್ದವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರೂ ಸಹಾ ಒಳಗೆ ತುಸು ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಅಭಿರುಚಿಗಳು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಹೋಗುವಂತಹವು. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಇವರು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಜೀವಿಸುವುದು ಸುಖಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣೆ ಮೇಲೆ ಬೊಟ್ಟು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಉಡುಗೆ ಧರಿಸಿ ಗಣಕ ಯಂತ್ರದ ಆಧುನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಇವರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ತಮಾಷೆ ಗುಣ ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ ಇವರು ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವದವರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಧ ವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅತಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕನ್ನು ಸುಖಪ್ರದವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಇವರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲರು.” [೧೫]

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಮಾನಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕವಿನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

೫.೮.೨.ಮೊದಲು ಜಾಸ್ತಿ ಆಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ

“ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಿತವಾದ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಅನ್ನು ಎಡಗಡೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನಂತರ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಎಡಗಡೆಗೆ ಜರುಗಿಕೊಂಡು ಬರುವ

ಕೈಬರಹ ಹೊಂದಿರುವವರು ಭವಿಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಲೆಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಕಲೆ ಇವರಿಗಿರುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿಯ ತುಂಬಾ ಬಟಾಣಿಗಳನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನೇ ವಜ್ರವೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೆ ಕೈ ತುಂಬಾ ವಜ್ರ ಪಡೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇವರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅಂತಹ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ ಇವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇವರು ಶಿಖರವನ್ನಾದರೂ ಏರಬಲ್ಲರು. ಅನುಮಾನಿಸುವವರನ್ನು, ಅಸೂಯೆ ಪಡುವವರನ್ನು ಇವರು ಹತ್ತಿರ ಬರಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ ಕೂರುವುದರ ಬದಲು ಕಷ್ಟಪಡುವುದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ."[೧೬]

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು:

ಇವರು ಜೀವನವನ್ನೆ ಶ್ರೇಷ್ಟ ಕಲೆಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಕಲೆಯ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೂ ಅಪಚಾರ ಮಾಡುವವರೂ ಅಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಛಲ ಇವರ ಮೊದಲ ಗುಣ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೫.೮.೩.ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಕೆಳಗೆ ಜಾಸ್ತಿ:

"ಎಡಗಡೆಗೆ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಅದನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು ಜಾಸ್ತಿ ಅಹಂಕಾರ ಇರುವವರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಇವರೇನೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಇತರರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಂದರೆ ಏನೋ ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇತರರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಒದರಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರೂ ಇವರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದವರಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಾದರೂ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳು ತೋರಿಸದಂತೆ ನಟಿಸಬಲ್ಲರು. ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದರೆ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡರೂ ಸುಮ್ಮನೆ

ಇರುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳದೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಇವರನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ದುಖಗಳು ಕಷ್ಟಗಳು ಎಂದರೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರು. ಮೋಸ ಮಾಡುವ ಗುಣವೂ ಇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬಲಹೀನರನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯುವುದು ಅವಮಾನ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಲೌಕಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟರು. ಅಂತೆಯೇ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಇವರು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದವರು. ”೧೭

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಾಣಬಹುದು. ಲೌಕಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟರು ಆದರೂ ಸಹಾ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಅನಗತ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಯಸಲಾಗದು.

೫.೮.೪.ಬಲಗಡೆಗೆ ಮಾರ್ಜಿನ್

“ಬಲಗಡೆಗೆ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡುವವರನ್ನು ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

೧. ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ನಂತರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವವರು.

೨. ಕಾಗದದ ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಬರೆಯದೆ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರುವವರು.

೩. ಸ್ಥಳದೊಂದಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತವಿಲ್ಲದೇ ಯಾವಾಗಲೆಂದರೆ ಆಗ ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬರುವವರು

ಬಲಗಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರ್ಜಿನ್ ಬಿಡುವವರು

ಇವರು ಅಮಿತವಾದ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೋಜನ, ಮಧು, ಮಾದಕದ್ರವ್ಯ, ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರಕೃತಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಇವರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಾ ಜೀವನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಇವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹಾ ಇವರು ಸಹಿಸಲಾರರು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇವರು ಬೆಳೆಸಿದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ

ಬೆಳೆಸಲಾರರು. ಇವರಿಗೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಹಂಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸದಷ್ಟು ಕಾಲ ಇವರನ್ನು ಪ್ರೇಮಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೃಪ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅಂತರಂಗದ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಇವರಿಗೆ ತುಸು ವಿನಯ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬೇಕು. ಆದರೆ ಸುಂದರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಲ್ಲರು.”[೧೮]

ಇಂತಹವರು ಕೃತಿಯ ನಿಜವಾದ ಆನಂದ ಅನುಭವಿಸಬಲ್ಲರು ಹಾಗೇ ಅದನ್ನು ದಾಟಿಸಲೂ ಬಲ್ಲರು.

೨. ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಜಿನ್ ಕೊಡುವವರು

“ಇವರು ಚಂಚಲವಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಏನು ಮಾಡುವರೋ ಹೇಳಲಾಗದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಾವು ಬಯಸುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸಹಾ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಗುಣಾ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ತಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಾಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವವರು ಇವರು. ಇವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಇವರತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದೂ ಸಹಾ ಅದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸದೇ ಇರುವುದು ಇವರ ಗುಣ ಅಂದರೆ ಓಡಬಲ್ಲವರಾದರೂ ನಡೆಯುವುದು, ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿಬಿಡುವುದು ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲವರಾದರೂ ಸಹಾ ಮೌನವಾಗಿರುವುದು, ಮುಂತಾದವು ಇವರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ. ಇವರನ್ನು ಆಪ್ತರನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಅದೃಷ್ಟವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. “[೧೯]

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಜಾಣತನದಿಂದ ಇವರು ಜಗಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಇವರು ಕವಿಯ ಪ್ರತಿಗೆ ನಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

೩. ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ರೈಟ್ ಮಾರ್ಜಿನ್:

“ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಪುಟದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬರೆದು ಇನ್ನೊಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಲನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಕೈಬರಹ ಇರುವವರು,

ಅಂದುಕೊಂಡ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಜಾಯಿತಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವವರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರು ಏನೆಂದುಕೊಳ್ಳುವರೋ ಎಂಬ ಭಯವಿಲ್ಲದೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಇವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ ಅಷ್ಟೋಂದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸದೇ ಹೋಗಬಹುದಾದರೂ ಬರಬರುತ್ತಾ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಒಳ್ಳೆಯತನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರೂ ಸಹಾ ತುಸು ಜಾಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆ ಇವರ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಾನೂನಿಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಲು ಇವರ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ ಒಪ್ಪದು. ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇವರು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವಾಗಲೇ ದುಡಿದುಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮನಸ್ತತ್ವ ಇವರದು." [೨೦]

ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಇಂತಹವರು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥಹವರು ನಿಯುಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ ಲಿಪಿಕಾರರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹವರ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತುಸು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆದರೂ ಕಾನೂನಿಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ದ ಹೋಗುವ ಗುಣ ಇವರದಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಪ್ರತಿ ಅಧಿಕೃತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬಹುದು. ದುಡಿವ ಗುಣ ಸದಾಕಾಲ ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಕೂಡಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವೆಂದಲ್ಲ ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ಅದು ಕೇವಲ ದುಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆನಂದದ ಸೇವೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದೇ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಸಭಂಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಪುಟ ೩೧

೨. ಅದೇ, ಪುಟ ೩೪

೩. ಅದೇ, ಪುಟ ೩೮

೪. ಅದೇ, ಪುಟ ೩೯

೫. ಅದೇ, ಪುಟ ೪೮

೬. ಅದೇ, ಪುಟ ೪೭

೭. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೨

೮. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೪

೯. ಅದೇ, ಪುಟ ೨೬

೧೦. ಅದೇ, ಪುಟ ೫೨

೧೧. ಅದೇ, ಪುಟ ೫೬

೧೨. ಅದೇ, ಪುಟ ೬೦

೧೩. ಅದೇ, ಪುಟ ೬೫

೧೪. ಅದೇ, ಪುಟ ೬೬

೧೫. ಅದೇ, ಪುಟ, ೭೫

೧೬. ಅದೇ, ಪುಟ ೭೮

೧೭. ಅದೇ, ಪುಟ ೮೧

೧೮. ಅದೇ, ಪುಟ ೮೧

೧೯. ಅದೇ, ಪುಟ ೮೨

೨೦. ಅದೇ, ಪುಟ ೮೩

ವಿ.ಸೂ: ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಚಿತ್ರ ೪ ರಿಂದ ೧೮ರವರೆಗಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಭಂಡಾರದಿಂದ ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ - ಆರು

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಮತ್ತು ಗಣಕವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮಿಲನ - ಹಲವು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ ೬

ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಮತ್ತು ಗಣಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಮಿಲನ

ಹಲವು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ಯಂತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಜನಪ್ರಿಯ ಯಂತ್ರಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಗಣಕ ಯಂತ್ರ, ಮೊಬೈಲ್, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನ ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಕ ಯಂತ್ರ ಅಂದರೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬೆಳೆದ ಎತ್ತರ, ಪಡೆದ ಸ್ವರೂಪ ಅದ್ಭುತ. ಮೂಲದೇವರು ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದು ನಂತರ ಮತ್ತೆ ವಾಮನಾವತಾರದಿಂದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಗಣಕಯಂತ್ರ ಮತ್ತದರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆದಿದೆ.

ಇಂದು ಮನುಷ್ಯನ ಯಾವ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಗಣಕ ಯಂತ್ರದ ವಿಶಾಲ ನೆರಳಿನಲ್ಲೇ ಬಂದು ಕೂತಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ತಿಂದುಹಾಕುವುದೇನೋ ಎಂಬ ಭಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತಾದರೂ ಸಹಾ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಇಂದು ವಿಸ್ತಾರದ ಆಲದ ಮರ.

ಇಂದು ಭಾಷೆಯೊಂದರ ಆಧುನಿಕತೆಯು ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಗಣಕ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎಂದೂ ಅವಲಂಭಿಸುತ್ತದೆ ಅದರ ವಿಸ್ತಾರ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ನೇರ ಭಾಷಾಂತರ(Translation) ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಲಿಪ್ಯಂತರವಾದರೂ (Transliteration) ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಗಣಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಇಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೇ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಅದರ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಅರಿವಾದೀತು. ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ದತಿ, ರೋಗನಿಧಾನಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಹನಕ್ಷೇತ್ರ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ನೂರು ನೂರು ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಇಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಂದರೆ ಗಣಕ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಲಿಯದವನನ್ನು ಅನಕ್ಷರಸ್ತ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವ

ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೂಡಾ ಸಾಗಿದರೆ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಹಾಂತರವಾಸಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಭಾವಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಬರೆದಿಡುವ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಅವನ ಮನೋಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೂಚಿ ಎಂದು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದ ಲಭ್ಯ ಮೊದಲ ಕಾವ್ಯ ಆದಿಪುರಾಣಕ್ಕೇ ನಮಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞಭಿತ್ತಿ ಕಲೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಮನುಕುಲದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾರಭರಿತ ವಿಚಾರವನ್ನು ತನ್ನೊಡಲಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುವಂತಹವು. ಇಂದು ಮುದ್ರಣ ಆಧುನಿಕರಣಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ವಸ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ, ಜ್ಞಾನವಿಸ್ತಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕುರಿತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇವೆರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ಮನುಕುಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಇಂದೂ ಅಗತ್ಯ ಎಂದೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಅದ್ಭುತ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಮಾನಸಿಕ ತಜ್ಞರ ವಿಶಾಲ ಬುದ್ಧಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಳೆಯದಾದರೂ ನಿತ್ಯ ಹೊಸದೆನ್ನಿಸುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಕೂಡಾ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ. ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಮತ್ತು ಪುರಾಣದಲ್ಲೇ ಹಲವಾರು ಸಂಕೀರ್ಣ ಪಾತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ರಾಕ್ಷಸನಾದರೂ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಮೀರಬಹುದಾದ ರಾವಣ, ಉದಾತ್ತ ರಾವಣನಾಗಿ ರಾಮನಿಗೇ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ವಹಿಸಿದನೆನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿ ಬೆರಗು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ದಾನ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ತುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾತ್ರದ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಎಂತಹುದು? ಸ್ನೇಹಿತನಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಕರ್ಣ, ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುವಾಗಲೂ ಸಹಾ ತನ್ನ ದಾನಬುದ್ಧಿ ಬಿಡದ ಉದಾರ

ಬುದ್ದಿಯ ಕರ್ಣ, ರೋಷಗಾರನಾದರೂ ಕೌರವನೇ ಆದರೂ ಸ್ನೇಹಿತ ಕರ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರತೆಯಿಂದಿದ್ದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬಾನುಮತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕೂಡಾ 'ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲಾ ಪೋಣಿಸಿಕೊಡಲೇ' ಎನ್ನುವ ದುರ್ಯೋಧನನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಎಂತಹುದು. ಸಂಕೀರ್ಣ ಎನ್ನದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪಾತ್ರಗಳು ಹಿಂದೂ ಇಂದೂ ಮುಂದೂ ಇದ್ದವು, ಇವೆ, ಇರುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಮಗದಷ್ಟು ತೊಡಕಿನವು ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ರೋಚಕ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಸರಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಿಪಿಕಾರನಿಂದಾಗಿಯೇ ಕವಿ ಗೆದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಸೋತಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಸಿಗದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಯನ್ನು ಲಿಪಿಕಾರರೇ ಗೊತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೋ ಸೋಲಿಸಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಭದ್ರಗೊಳಿಸುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿ ಸಾಧಾರಣ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗೆಲುವು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಎಸ್.ವಿ.ರಂಗಣ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ **"ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಸುವರ್ಣ ಚೌಕಟ್ಟು"** ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಲಿಪಿಕಾರರದು ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಲಿಪಿಕಾರರು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಅರಿವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಲಿಪಿಕಾರರ ಲಿಪಿ ಅಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದರೆ ಅದು ಕೈಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಓದು ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಗ ಇಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾರತದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಇನ್ನೂ ನಾಳಿನ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಆದರೂ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಅವರು ಪೋರ್ಜರಿಯಂತಹ ಅಪರಾಧ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಮೂಲಕವೇ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿರುವುದು ಕೂಡಾ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಒಂದಾದರೆ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಯೋಚನೆಯು ಏನೆಂದರೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಗಣಕ ಯಂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ "ಕಂಪ್ಯೂಟರುಗಳಿಗೆ I C R ಅಂದರೆ Intelligent Character Recognition ಬಳಕೆ ಆರಂಭವಾದ ನಂತರ ಬರೆದುದನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ ಹಾಗೇ ಸ್ಕ್ಯಾನ್(Scan) ಮಾಡಿ ಸಂಕಲನ(Edit) ಮಾಡಬಹುದು."[೧] ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಸಮಗ್ರ ಮೂಲಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್‌ಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಲಿಪಿಕಾರರ ಮನಸ್ತತ್ವಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಬಹುದೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು:

೧. ಒಂದು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ತಂತ್ರಾಂಶ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಗ್ರಾಫೋಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್(ಕೈಬರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ) ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಸಮಸ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿರಬೇಕು. ಆಗ ಗ್ರಾಫೋಲೋಜಿಕಲ್ ಔಟ್‌ಪುಟ್ (Graphological Output) ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಳೆಗರಿ ಪ್ರತಿಯೂ ಒಂದು ಮನಸ್ತತ್ವದ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ತಾಳೆಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

೨. ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಸಮಸ್ತ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಗಣಕೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟಾದರೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ, ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಗ್ರಾಫೋಥೆರಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ತುಂಬಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

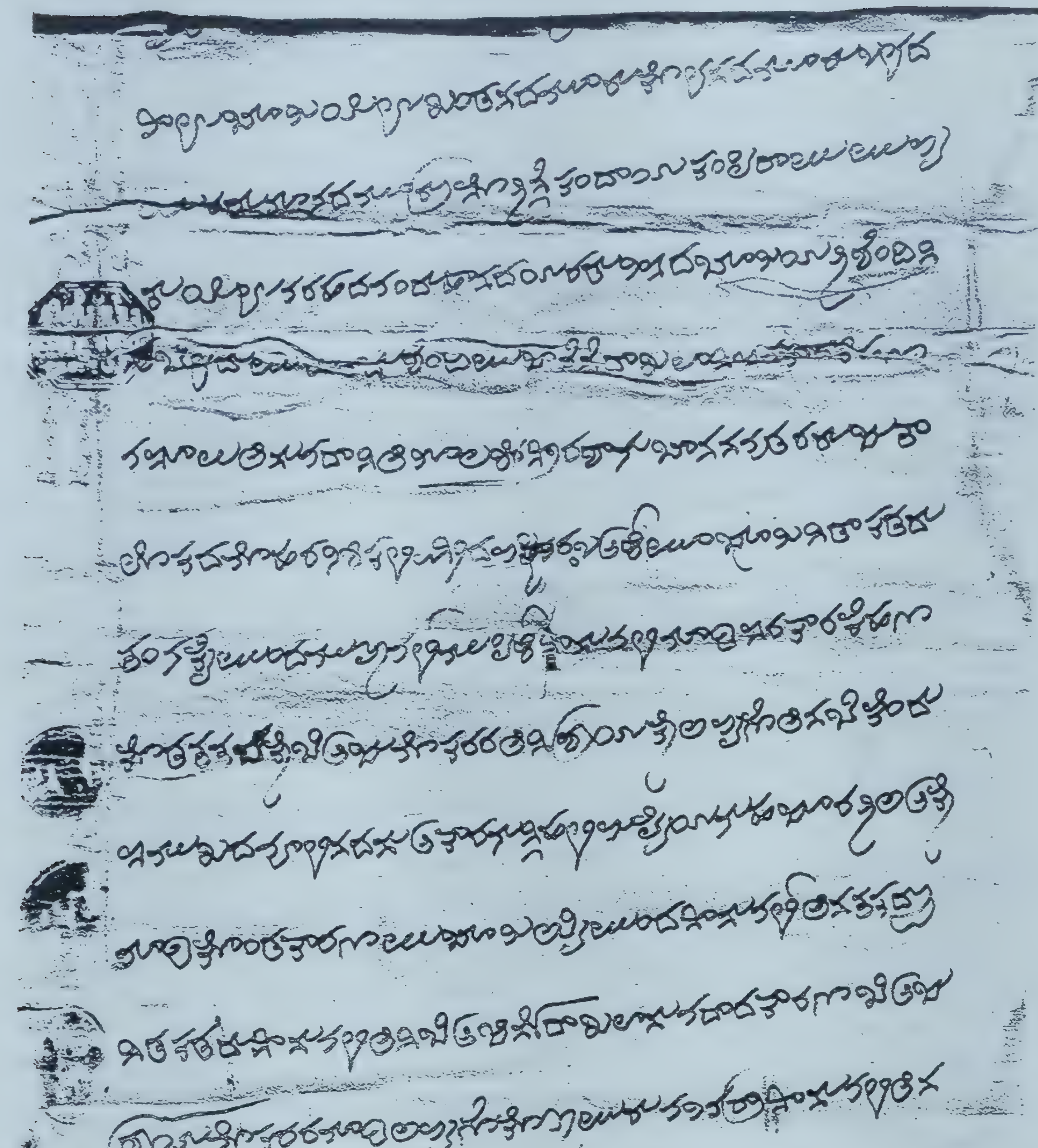
೩. ಗ್ರಾಫೋಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಯುವಶಕ್ತಿಗೆ ಅದರತ್ತ ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ I C R ಅಂದರೆ Intelligent Character Recognition ಬಳಕೆ ಮೂಲಕ ಬರೆದುದನ್ನು ಟೈಪ್

ಮಾಡದೇ ಹಾಗೇ ಸ್ಕ್ಯಾನ್(Scan) ಮಾಡಿ ಸಂಕಲನ(Edit) ಮಾಡಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರಿನ ದೊಡ್ಡ ಪರದೆ ಮೇಲೆ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅರ್ಥೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಲಾಗದ ಹಲವು ಜನರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಆಗುತ್ತಾರೆ.

೪. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆದಿದೆ. ಅದು ಇಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆ ಮೇಲೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಲಿಪಿ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ರೈಟಿಂಗ್ ಪ್ಯಾಡನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನಕಾರ ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಪುಟವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾನೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರತಿಯು ಅಧ್ಯಯನಕಾರನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಅವನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸುಲಭದ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಇತರರ ಬರವಣಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬಹುದು ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಓದಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಶುದ್ದಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು.

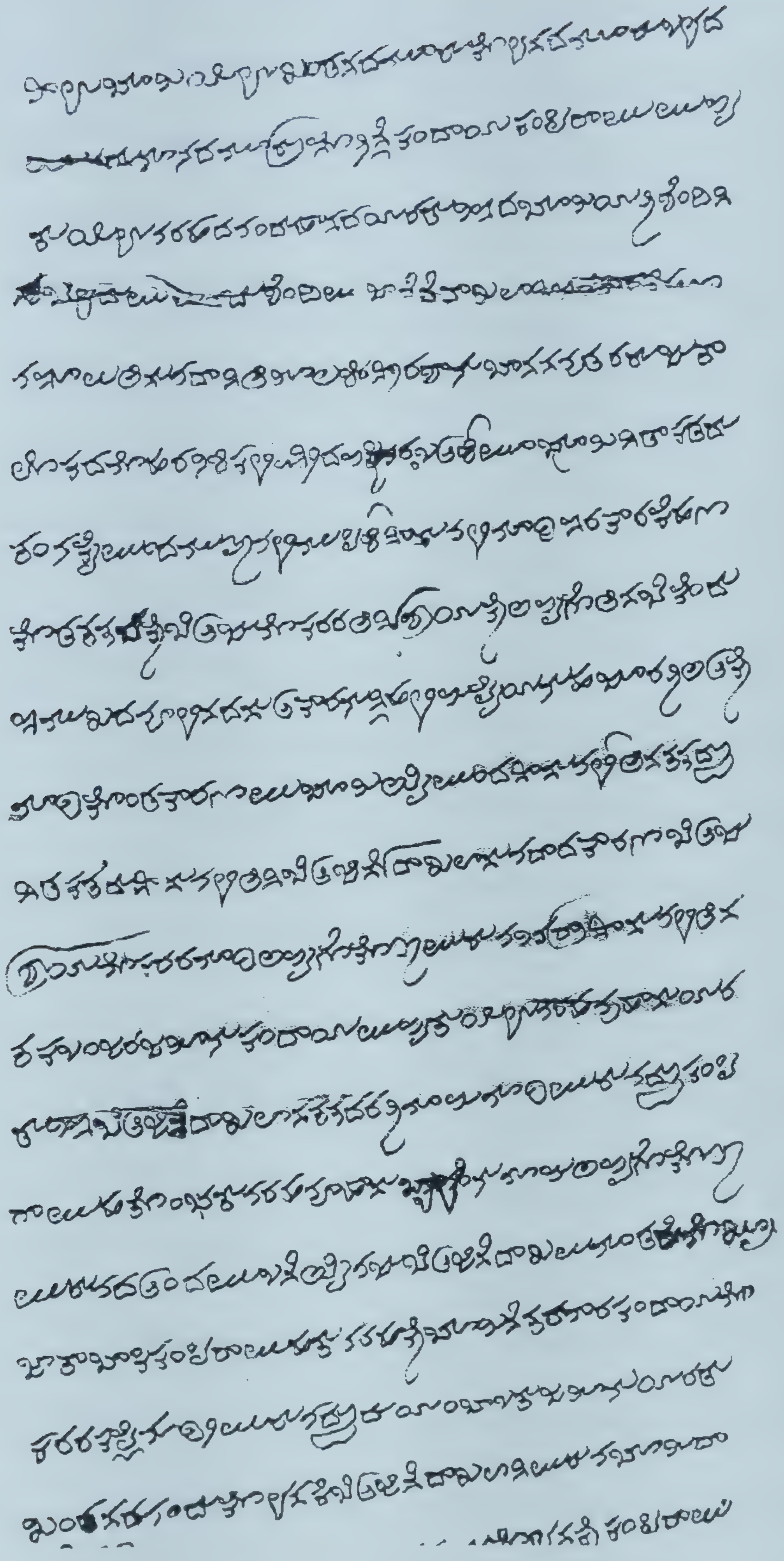
ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂತಹ ಒಂದು ಮೂಲರೂಪದ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಶುದ್ದಿಗೊಳಿಸಿದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಗಣಕ ಯಂತ್ರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಯಾರಿಗೇ ಆದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಶುದ್ದಗೊಳಿಸುವ, ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲರೂಪ: ಕಾಗದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಮಾದರಿ

ಚಿತ್ರ ೧೯ ಕೃಪೆ: ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು

ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿದ ರೂಪ:

ಚಿತ್ರ ೨೦ ಕೃಪೆ: ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು

೫. ಒಂದು ಕೃತಿಯ ಹತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆಯೆಂದರೆ ಹತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಫೋಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು. ಯಾವ ಪ್ರತಿ ಕವಿಯ ಪ್ರತಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಹತ್ತು ಮನಸ್ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಯಾರು, ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಿರ್ಧರಿಸಲಿ ಆಗ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹೇಳಿದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಬಿ.ಇ(B.E., M.Sc computer Science, M.C.A) ರೀತಿಯ ಕೋರ್ಸುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೊಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಇಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆಗ ಇತಿಹಾಸ ಕೆದಕಿ ನೋಡಲು ಹೊಸ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರದೇ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಇವನ್ನು ತಂದಿಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಮನಸ್ತತ್ವದ ಕೇಸ್‌ಸ್ಟಡೀಸ್ ಒಂದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಆ ಮೂಲಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಎರಡನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸಬಹುದು.

೬. ಎಲ್ಲಾ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಗಣಕೀಕರಣ ಕಾರ್ಯ ಆದಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಕಣ್ಣುಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಋಣಾತ್ಮಕ ಗಾದೆ ಮಾತೊಂದಿದೆಯಲ್ಲ ' ಬಟ್ಟೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೂ, ಮುಳ್ಳು ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಬಟ್ಟೆಗೆ" ಆದನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ " ಸಮಾಜ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿದರೂ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಸಮಾಜವನ್ನು ತಲುಪಿದರೂ ಲಾಭ ಸಮಾಜಕ್ಕೇ" ಎಂಬಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಆಸಕ್ತಿ ಇದ್ದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲಾಗದ, ಓದಲಾಗದ, ಮುಟ್ಟಲಾಗದ

ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ದರ್ಶನ, ಸಂದರ್ಶನ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತೀ ಮನೆಯ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಗ್ರಂಥಬಂಡಾರ ಆಗಿಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತದೆ.

೭. ಗ್ರಾಫೋಥೆರಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ಸಹಾ ಗ್ರಾಫೋಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬಳಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೇ ಅಚ್ಚರಿಯೆನಿಸುವ ಹಲವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಲುಕಿ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಔಷಧಿಯ ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಬರವಣಿಗೆ ಮೂಲಕವೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಆಯುರ್ವೇದ, ಹೋಮಿಯೊಪಥಿ, ಯುನಾನಿ, ಆಂಗ್ಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ದತಿಗಳಂತೆ ಗ್ರಾಫೋಥೆರಪಿಸ್ಟಗಳು ಊರಿಗೊಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಡ್ಡಪರಿಣಾಮಗಳಿಲ್ಲ, ನರಳುವಂತಿಲ್ಲ, ಸೂಜಿಗಳಿಲ್ಲ, ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಬರಹದಿಂದಲೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಬಂದರೆ ಸೂಜಿಗೆ ಹೆದರುವ ಹಲವು ಬಗೆಯ ರೋಗಿಗಳು ಆನಂದದಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಬರುತ್ತಾರೆ.

೮. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೂ ಹೊಳೆದಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳು ಅದರ ರಸ ಪ್ರಸ್ಥಾನದ ಸಮೇತ, ಹಾಗೆಯೇ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ, ಅದರ ಬದಲಾವಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು, ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಭಾಷಾ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ವರ ವ್ಯಂಜನ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ಒಂದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಫೋಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಸ್ಕ್ಯಾನರ್‌ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಅದು ಕೃತಿಯ ಕಾಲ, ಸಮಾಜದ ರೀತಿನೀತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಬರಹದ ಅಧ್ಯಯನ, ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಿಂದ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದು ಸ್ವ-ವಿವರ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕವಿ ವಿವರ ಕೊಡುವಂತೆ ನಾವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಿದ್ದಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಅತ್ಯಂತ ಅಚ್ಚರಿ ಎನ್ನಿಸುವ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇದು ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನೇ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ.

೯. ಇದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಪ್ರಥಮ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ತರಗತಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮೋಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಣಿತ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲಿಯುವಂತೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಕೂಡಾ ಒಂದು ವಿಷಯದಂತೆ ಕಲಿಸಲ್ಪಡಲಿ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಬಂಡಾರಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಆಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಆ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹಳೆಯ ರುಚಿಗಳ ಸೇವಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡೋಣವಾಗಲಿ ಅಲ್ಲದೇ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಯಾವೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವೇದಗಣಿತ, ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಜಾಮಿತಿ, ಶುಶ್ರುತನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಿ.

೧೦. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೇ ಒಂದು ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಫೋ-ಹಸ್ತಪ್ರತಿ-ಗಣಕಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಯುವಂತೆ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೧೧. ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಒಂದು ಪುಟದ ಬರಹವನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸ್ಕ್ಯಾನರ್ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಯಾರನ್ನೊ ಹೋಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಹೆಕ್ಕಿ ತೋರಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾವು ಸಿದ್ದಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಇತಿಹಾಸದ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಹೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಕೊರತೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗಬಹುದು.

ಇವಿಷ್ಟೂ ಈ ಮೂರೂ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಂದರೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ ಮತ್ತು ಗಣಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಮ್ಮಿಲನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಲಾಭಗಳೆನ್ನಬಹುದು.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

೧. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ** – ಸಂಪುಟ ೩ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಂಪಿ.ವಿ.ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಂ.ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ್, ಎಸ್.ಆರ್.ಚನ್ನವೀರಪ್ಪ. ೨೦೦೨

ವಿ.ಸೂ: ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಚಿತ್ರ ೧೯ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ ೨೦ಅನ್ನು ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ - ಏಳು

ಸಮಾರೋಪ

ಅಧ್ಯಾಯ ೭

ಸಮಾರೋಪ

ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಸಮಗ್ರವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಂತೆಯೇ ಅಚ್ಚರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನ ಅಂದರೆ ಅದು ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸ್ಪಂದನೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಕೂಡಾ "ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು ನಾನು ಸರ್ವಋತು ಬಂದರು" ಎಂಬಂತಹ ಮುಕ್ತಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯದಿರಬಹುದಾದ ಅನಂತ ನೆನ್ನೆಯಂತೆ ಒಂದು ಅನಂತ ನಾಳೆಯೂ ಇದೆ ನಾವದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಿ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಹಿಂದಣ ಅನಂತ ಮತ್ತು ಮುಂದಣ ಅನಂತದ ನಡುವಿನ ಸಣ್ಣ ಕಾಲಘಟ್ಟ. ಆದುದರಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೆ ಕಲಿತಿರುವುದನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ದಾಟಿಸಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾಳಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಡಲು ಇಂದು ಸಸಿ ನೆಡುವ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ತಮಗೆ ಸಿಗಲಿ ಎಂದಲ್ಲ, ಸಿಗದೇ ಹೋದರೂ ಸರಿಯೇ ನಮ್ಮ ನಾಳೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೆಂದು. ಇಂತಹ ಚಿಂತನೆಯೇ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಎಂದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಆಲೋಚನೆ ಚಿಂತನೆ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಶ್ರಮದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಮಗಿಂದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ "ಎದೆ ಕಂಸಶಿಲೆ" ಆಗಿರದ ಜನರು ಇವರು. ಹುಲುಸು ಭಾವದ ಕವಿಮನದ ಜನ ಸಮೃದ್ಧ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಹೊತ್ತವು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು. ಅಂತಹ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೊಣೆ. ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ

ಉದ್ದೇಶವಾಗಕೂಡದು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಮನನ ಹೊಸ ನೋಟದ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.

ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಿಕ್ಕ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅವುಗಳ ಛಾಯಾಪ್ರತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಹಲವು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಿತ್ತೆನ್ನುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳು, ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲಚ್ಚು, ಮತ್ತು ಕಡತಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಬರಹಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಕಾರನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳು ಯಾವುದಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದಷ್ಟೇ ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾಳೆ ನೋಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಅಧ್ಯಯನವೇ ಆಗುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಲಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರಾಫಾಲಜಿಯಂತಹ ಆಧುನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಸ್ತಿಯಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಬೆಳಕಿಂಡಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರಿವರ್, ರೂತ್ ಗಾರ್ಡ್ನರ್, ಮಹಮದ್ ಜಾಫರ್ ಮುಂತಾದವರ ಐಡಿಯಾಲಜಿ ಅಥವಾ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ರಾಜಾ ಚೆಂಡೂರರ "ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ"ಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಹೋಲುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಕವು ಅನ್ನುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥರ ಮೂಲ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಹಾ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಊಹಾಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಬಳಕೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡಾ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಮಿತಿ. ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳ ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಫೋಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕೇವಲ ಕನಸಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅಧ್ಯಯನದ ಗಟ್ಟಿ ನಂಬಿಕೆ.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

೧. **ಗ್ರಾಫಾಲಜಿ** – – ಲೇ : ಯಂಡಮೂರಿ ವೀರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಅನು: ರಾಜಾ ಚಂಡೂರ್, ಚೆಂಡೂರು ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ರಣ ೨೦೦೨

೨. **Know Thyself Through Handwriting,** S.Jafar A.R.Mahmud – Dhillon Group of Publications, New Delhi, 2004

೩. **Know About Graphology** - Ruth Gardner Pustak Mahal, New Delhi, 1997

೪. **Instant Hand Writing Analysis-** Ruth Gardner Pustak Mahal New Delhi & London 2000

೫. **Handwriting Analysis** - River, River Books, New Delhi, 2005

೬. **ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ** – ಡಿ.ಎಲ್.ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಡಿವಿಕೆ ಮೂರ್ತಿ, ಮೈಸೂರು, ತೃತೀಯ ಮುದ್ರಣ ೨೦೦೫.

೭. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ** – ಸಂಪುಟ ೧ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆಯ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು ಸಂ.ಡಾ. ಎ.ವಿ.ನಾವಡ ಡಾ ಎಸ್ ಎಸ್ ಅಂಗಡಿ ಹಂಪಿ ವಿ ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೨

೮. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ** – ಸಂಪುಟ ೩ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಂಪಿ.ವಿ.ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಸಂ.ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ್, ಎಸ್.ಆರ್.ಚನ್ನವೀರಪ್ಪ. ೨೦೦೬

೯. **ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನಾ ಪರಿಭಾಷಾ ಕೋಶ** – ಡಾ.ಟಿ.ವಿ.ವೆಂಕಟಾಚಲಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೨೦೦೪

೧೦. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿವೇಚನೆ** – ಡಾ. ನಾ.ಗೀತಾಚಾರ್ಯ, ಸ್ನೇಹನಿಧಿ ಬಳಗ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೦

೧೧. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಚಯ**–ಬಿ.ಎಸ್.ಸಣ್ಣಯ್ಯ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರು,೧೯೯೨

೧೨. **ಮಣಿಹ** –ಸಂ. ಎಂ.ವಿ.ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಆರ್ ಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೦.

೧೩. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ** – ಸಂ ಎಂ.ವಿ.ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ, ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಬೆಂಗಳೂರು ೧೯೮೩.

೧೪. **ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನೆ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನ** – ವೈ.ಸಿ.ಭಾನುಮತಿ ಕೇಶವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, ೧೯೯೭

೧೫. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ** – ಸಂಪುಟ ೬ ಡಾ. ಎಸ್ ಆರ್ ಚನ್ನವೀರಪ್ಪ ಹಂಪಿ.ವಿ.ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೬

೧೬. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ** – ಸಂಪುಟ ೭ ಸಂ.ಡಾ. ಎಫ್.ಟಿ ಹಳ್ಳಿಕೆರಿ ಹಂಪಿ.ವಿ.ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೬

೧೭. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ** – ಸಂಪುಟ ೫ ಸಂ.ಡಾ. ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ್
ಹಂಪಿ.ವಿ.ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೬

೧೮. **ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು** – ಸಂಪುಟ ೪ ಸಂ. ಡಾ ವೀರೇಶ ಬಡಿಗೇರ್ ಎಸ್.ಆರ್.ಚನ್ನವೀರಪ್ಪ, ಹಂಪಿ ವಿ ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೩

೧೯. **ಕನ್ನಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ರಚನೆ – ಭಾಷಾ ವಿವೇಚನೆ** – ಡಾ ಎಸ್ ಎಸ್ ಅಂಗಡಿ
ಹಂಪಿ ವಿ ವಿ ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೬

೨೦. **ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನಾಶಾಸ್ತ್ರ** ಎಂ ಎಂ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ, ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ, ೧೯೭೨

೨೧. **ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ**– ಬಿ ಎಸ್ ಸಣ್ಣಯ್ಯ

೨೨. **ಹೊಸತು ಹೊಸತು** – ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

೨೩. ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೯೮

೨೪. **ಶತಮಾನದ ಸಂಶೋಧನೆ** – ಸಂ. ಎನ್.ಎಸ್.ತಾರಾನಾಥ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೧

೨೫. **ಪ್ರಾಚೀನ ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು** – ಡಾ.ಆಲ್ಬರ್ಟನ್ ಗೌರ್
ಅನು: ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಆರೋರ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ್,
ಹಂಪಿ.ವಿ.ವಿ.ಪ್ರಕಟಣೆ, ೨೦೦೩.